

3

**Samorządowy
Kongres Trójmorza**
– 6. edycja

16

**Jubileuszowa
ludowa nuta**
– 60. OFKiŚL

34

**Lubelskie gospodarzem
wielkich zawodów**
– XXXII OOM

**PISMO SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO**

Nr 02 (28) // 2026 ISSN 2080-303X

lubelskie.pl

KAJAKIEM PO WIEPRZU

24

VI. OGÓLNOPOLSKI KONKURS FILMOWY

Lubelskie
Smakuj życie!

Smakuj Lubelskie i nakręć FILM!

Wygraj nagrodę!

2 000 zł · 1 500 zł
1 000 zł · 500 zł

Wyślij film do 20 października 2026 r.

Szczegóły: promocja.lubelskie.pl
Organizator: Departament Promocji, Sportu i Turystyki
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

W TYM NUMERZE

od
Redakcji

Z REGIONU

- 2** Turystyczny impuls dla regionu. Marszałek przeznaczy 1,5 mln zł, na Lubelski Czek Turystyczny.
- 3** Bezpieczeństwo. Gospodarka. Transport. VI Samorządowy Kongres Trójmorza.
- 6** Nowoczesna diagnostyka onkologiczna. Inwestycje w ochronę zdrowia.
- 7** Rowerowe Roztocze. Nowe trasy rowerowe w regionie.
- 8** Podsumowanie V i inauguracja VI kadencji. Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego.
- 9** Funduszowy Maj w Łęcznej. 13 finał Dni Funduszy Europejskich.
- 10** Radosne święto w skansenie. Lubelski Dzień Dziecka.
- 12** Przemoc rówieśnicza i cyberzagrożenia. Konferencja ROPS w Lublinie.
- 13** Najzdolniejsi nagrodzeni. Gale stypendystów województwa lubelskiego.

LUBELSKIE Z KULTURĄ

- 15** Podróż do przeszłości. 500-lecie Zamku w Janowcu.
- 16** Jubileuszowa ludowa nuta. 60. Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych.

KIERUNEK LUBELSKIE

- 18** Biłgoraj Go! Lubelskie Flow! Otwarcie sezonu turystycznego województwa lubelskiego.
- 20** Z wizytą u Dominika. Marka turystyczna Polesie.
- 23** Międzypokoleniowe odkrywanie tradycji. II Lubelska Noc Świętojańska.
- 24** Kajakiem po Wieprzu. Aktywny wypoczynek z Lubelskimi Parkami Krajobrazowymi.
- 28** Po kolei z Lubelskim! Rowerem i pociągami na wakacje.
- 30** Drewniane świątynie. Marka turystyczna Kraszczady.

NATURALNE LUBELSKIE

- 31** W meandrach Bugu. VIII Święto Lubelskich Parków Krajobrazowych.
- 32** „Małe bocianki” w Białej Podlaskiej. Parada bocianów z Lubelskimi Parkami Krajobrazowymi.
- 33** Z przyrodą na ty. Plenery edukacyjne 2026.

Z DUMĄ WSPIERAMY SPORT

- 34** Lubelskie gospodarzem wielkich zawodów. XXXII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży.
- 36** Stypendia dla mistrzów. Wsparcie Województwa Lubelskiego dla sportowców.
- 37** Złote koszykarki. Zespół Lotto AZS UMCS Lublin Mistrzem Polski.

LUBELSKIE WYDARZENIA

- 38** Było, będzie... Relacje i zapowiedzi wydarzeń w regionie.

W środku wakacyjnego sezonu zachęcamy do aktywnego wypoczynku i poznawania naszego pięknego województwa. Wspólnie z parkami krajobrazowymi proponujemy kajakowe spływy po Wieprzu, malowniczej rzece z licznymi zakolami i meandrami. A z Poleskim Parkiem Narodowym namawiamy do spacerów parkowymi ścieżkami przyrodniczymi, które mogą być jedną z atrakcji nowej turystycznej marki „Polesie”. Z kolei w malowniczych Kraszczadach (to też kolejna nowa turystyczna marka w naszym regionie) odkrywamy znakomicie zachowane i świeżo odrestaurowane drewniane kościoły. I jeszcze coś dla miłośników turystyki – oferta kolejowych przejazdów regionalnych, także sezonowych, z możliwością przewiezienia roweru np. na Roztocze czy Polesie.

Z wielkich wydarzeń przypominamy VI Samorządowy Kongres Trójmorza, który w maju odbył się w Lublinie i 60. Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych, zorganizowany w czerwcu w Kazimierzu Dolnym. Piszemy też o XXXII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w sportach letnich, z wieloma zawodami rozgrywanymi przez całe lato w kilkunastu miejscowościach regionu. Prezentujemy nowe inwestycje: budowę centrum diagnostyki onkologicznej COZL, rewitalizację ponad 80 obiektów, w tym zabytkowych, w 11 miastach czy budowę 125 km tras rowerowych w obszarze Roztocza, Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich.

Redakcja lubelskie.pl

www.facebook.com/LubelskiePL

lubelskie.pl • Nr 02 (28) // 2026

Lubelskie

Pismo Samorządu
Województwa Lubelskiego

Kwartalnik
ISSN 2080-303X
Nakład: 10 000 egz.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:
Departament Promocji,
Sportu i Turystyki

Redaktor naczelny: Rafał Kamieniecki
Redaktor wydania: Adam Niedbał
Redaktor techniczny: Paweł Szczerepa

DRUK:

Top Druk
Sp. z o.o. Sp. k.
ul. Nowogrodzka 151 A
18-400 Łomża
tel. 86 473 02 12

WYDAWCA:

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
Departament Promocji,
Sportu i Turystyki
ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin
tel. 81 441 67 89

MARSZAŁEK PRZEZNACZY 1,5 MLN ZŁ NA LUBELSKI CZEK TURYSTYCZNY

Lubelski Czek Turystyczny, najnowsze zadanie realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego we współpracy z Lubelską Regionalną Organizacją Turystyczną, ma dać nowy impuls dla ruchu turystycznego w naszym województwie. Chodzi przede wszystkim o rozbudzenie zainteresowania wypoczynkiem w Lubelskim także poza sezonem wakacyjnym oraz o zniwelowanie negatywnych skutków wojny za wschodnią granicą, które szczególnie mocno dotknęły turystyczną branżę.

TURYSTYCZNY IMPULS DLA REGIONU

Program zakłada wydanie około 8333 elektronicznych Lubelskich Czeków Turystycznych o łącznej wartości 2,5 mln zł. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął decyzję o przekazaniu na zadanie 1,5 mln zł ze środków własnych, a drugą połowę sfinansuje w ramach dotacji Ministerstwo Sportu i Turystyki. Ogłoszony w maju bieżącego roku ministerialny program „Czek Turystyczny” z łącznym budżetem 6 mln zł ma zniwelować negatywne skutki gospodarcze związane z wojną w Ukrainie, które wpłynęły na liczbę turystów odwiedzających regiony wschodniej Polski, w tym województwo lubelskie. Dzięki programowi tysiące uczestników będzie miało możliwość bezpośredniego poznania unikalnych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych naszego województwa.

Program skierowany jest przede wszystkim do seniorów, rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny oraz osób pełnoletnich, które zdecydują się na wypoczynek w naszym regionie z co najmniej dwoma noclegami.

LUBELSKIE PRZYCIĄGA

Wyróżniająca Lubelskie wielokulturowość stworzyła region pełen wyszukanych i nietuzinkowych smaków i tradycji. A te w połączeniu z niezwykle gościnnością mieszkańców stały się jednym z magnesów przyciągającym turystów. Lubelszczyzna to także wyjątkowe zabytki jak światowa Perła Renesansu – Zamość, Lublin ze staromiejskim zespołem i wielką historią złotej epoki Jagiellonów,

Kazimierz Dolny i Janowiec – zabytkowe miasteczka położone malowniczo w Małopolskim Przełomie Wisły, czy imponujące zespoły pałacowo-parkowe w Kozłowie i Puławach. Lubelskie przyciąga również swoimi unikalnymi krajobrazami i bogatą przyrodą, którą w szczególności chronią dwa parki narodowe – Roztoczański i Poleński oraz aż 17 parków krajobrazowych.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ?

Osoby, które ukończyły 60. rok życia; pełnoletni posiadacze ważnej Karty Dużej Rodziny; osoby pełnoletnie.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Jeden czek, o wartości 300 zł, dla jednego uczestnika. Realizacja wyłącznie w zweryfikowanych obiektach hotelarskich na terenie województwa lubelskiego; pobyt obejmuje minimum 2 noclegi.

Czek ma postać elektroniczną, nie podlega sprzedaży ani wymianie na gotówkę. Nie może być łączony z innymi publicznymi formami dofinansowania tej samej usługi. Realizacja programu „Lubelski Czek Turystyczny” stanowi istotny instrument wspierający odbudowę ruchu turystycznego, rozwój gospodarczy regionu oraz wzmacnianie wizerunku województwa lubelskiego jako atrakcyjnej i bezpiecznej destynacji turystycznej. Istotnym efektem będzie wsparcie przedsiębiorców działających w sektorze turystyki.

Lubelski Czek Turystyczny ma realizować dwa ważne cele. Pierwszym jest możliwość skorzystania z wypoczynku na terenie województwa lubelskiego. Drugim – bezpośrednie wsparcie regionalnych hoteli, pensjonatów i innych legalnie działających obiektów noclegowych. Jestem przekonany, że Lubelski Czek Turystyczny stanie się skutecznym narzędziem promocji województwa, realnym wsparciem branży turystycznej oraz zachętą do odkrywania wyjątkowych miejsc naszego regionu – podkreśla Marszałek Województwa Lubelskiego Jarośław Stawiarski.

VI SAMORZĄDOWY KONGRES TRÓJMORZA

BEZPIECZEŃSTWO
GOSPODARKA
TRANSPORT

Blisko 2000 gości uczestniczyło w VI Samorządowym Kongresie Trójmorza. Inicjatorem i gospodarzem tego międzynarodowego wydarzenia jest Województwo Lubelskie. W dniach 27-28 maja 2026 r. w Lublinie spotkali się przedstawiciele rządów, samorządów, biznesu, nauki i wielu innych branż z 13 krajów Trójmorza, aby dyskutować o bezpieczeństwie, rozwoju gospodarki, infrastruktury, w tym największym projekcie łączącym państwa i regiony Europy Środkowo-Wschodniej jakim jest transkontynentalna trasa Via Carpatia.

Inicjatywa Trójmorza to projekt zainicjowany w 2015 roku przez prezydentów Polski i Chorwacji, zrzeszający obecnie 13 krajów Europy Środkowej, którego strategicznym celem jest zachowanie oraz wzmocnienie jedności Unii Europejskiej i przestrzeni euroatlantyckiej. Łączy nas 120 milionów obywateli i 140 projektów priorytetowych.

Warto podkreślić, że Województwo Lubelskie jest inicjatorem Samorządowego Kongresu Trójmorza. W latach 2021–2025 odbyło się pięć edycji tego prestiżowego wydarzenia. Stanowi ono platformę dyskusji i porozumienia samorządów skupionych wokół flagowych inwestycji Trójmorza, a także założonej w Lublinie Sieci Regionów Trójmorza. – Lech Kaczyński chciał budować Trójmorze na zasadzie współpracy gospodarczej, a ten pomysł świętej pamięci prezydenta kontynuował jego następca, Andrzej Duda. Na początku myślano, że idea Trójmorza ma być konkurencją dla starej unii. My jednak nie jesteśmy rywalem Unii Europejskiej, ale jesteśmy jej częścią. To przedsięwzięcie było jedyną słuszną decyzją wobec agresywnych działań Rosji. Ma służyć pokojowi w Europie oraz zapewnić silną gospodarkę państw morza Adriatyckiego, Bałtyckiego i Czarnego, pozostawionych na kilkadziesiąt lat za żelazną kurtyną. Razem możemy więcej – podkreślił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski podczas otwarcia tegorocznego Kongresu 27 maja w Sali Operowej Centrum Spotkania Kultur.

TRÓJMORZE
PO 10 LATACH

Z uczestnikami Kongresu połączył się online prezydent RP Karol Nawrocki, który objął wydarzenie honorowym patronatem. Prezydent (także w słowie skierowanym do czytelników specjalnego „kongresowego”

Prezydent Andrzej Duda i marszałek Jarosław Stawiarski są wielkimi propagatorami rozwoju współpracy państw i regionów Trójmorza, fot. Łukasz Frączek

wydania naszego pisma Lubelskie.pl) podkreślił, że format ten narodził się jako idea, natomiast dzisiaj – po przeszło dekadzie – stanowi już praktyczną realizację koncepcji transformacji regionalnej. Obecnie Inicjatywa Trójmorza jest sojuszem innowacji i infrastruktury oraz symbolem dojrzałości i pewności siebie Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej na arenie międzynarodowej.

Gościem specjalnym pierwszego dnia Kongresu był współtwórca formatu trójmorskiego – Andrzej Duda, Prezydent RP w latach 2015–2025, który opowiedział o minionych 10 latach Inicjatywy Trójmorza. Głos zabrał również dr hab. Przemysław Czarnek, prof. KUL, poseł na Sejm RP, który podkreślił

konieczność współpracy krajów szczególnie w osi północ-południe.

Do pierwszego panelu dyskusyjnego zostali zaproszeni ambasadorzy państw trójmorskich: Margarita Ganeva – Ambasador Bułgarii w Polsce, Tomislav Vidošević – Ambasador Chorwacji w Polsce, Břetislav Dančák – Ambasador Czech w Polsce oraz dr Hannes Schreiber – Ambasador Austrii w Polsce. Obok tych dyplomatów zaproszenie na VI Samorządowy Kongres Trójmorza przyjęli też ambasadorzy i szefowie misji z Łotwy, Słowacji, Królestwa Niderlandów oraz Czarnogóry. W wydarzeniu, oprócz delegacji oficjalnych, uczestniczyli przedstawiciele placówek dyplomatycznych, samorządów, uczelni, thinktanków i biznesu z 37 państw

W pierwszym panelu Kongresu wzięli udział ambasadorzy państw trójmorskich, fot. Łukasz Frączek

Europy oraz Ameryki Północnej i Południowej, Afryki i Azji.

Podczas Kongresu można było wysłuchać aż 46 paneli w pięciu liniach programowych: międzynarodowej, gospodarczej, bezpieczeństwa, naukowej i skierowanej dla młodych. To były dwa dni pełne inspirujących debat, wymiany doświadczeń i budowania międzynarodowych relacji.

SIĘĆ REGIONÓW TRÓJMORZA

Województwo Lubelskie jest inicjatorem powołania Sieci Regionów Trójmorza – formatu bezpośredniej współpracy między samorządami z obecnie trzynastu państw Inicjatywy Trójmorza. Deklaracja o utworzeniu Sieci, zwana Deklaracją Lubelską, została podpisana podczas Samorządowego Kongresu Trójmorza w dniu 29 czerwca 2021 r. Obecnie Sieć skupia już 30 regionów z 9 krajów Europy Środkowej i Wschodniej. W trakcie VI Samorządowego Kongresu Trójmorza dołączyli do niej dwaj nowi członkowie: Okręg Vaslui z Rumunii oraz Wschodnia Macedonia i Tracja z Grecji.

Najważniejszym projektem realizowanym obecnie jest przyjęta Deklaracja o Partnerstwie i Współpracy Członków Sieci Regionów Trójmorza na rzecz wsparcia i przygotowania budowy międzynarodowego korytarza transportowego Via Carpatia. Pierwszymi signatariuszami deklaracji byli przedstawiciele Województwa Lubelskiego, Podkarpackiego oraz Kraju Preszowskiego. Via Carpatia to szlak o długości ok. 3,5 tys. km, ciągnący się od Bałtyku po Morze Egejskie i Morze Czarne, biegnący przez Litwę, Polskę, Słowację, Węgry, Rumunię, Bułgarię i Grecję.

W ramach Inicjatywy Trójmorza zgłaszane są strategiczne projekty w zakresie łączności, transportu, energetyki i cyfryzacji mające priorytetowe znaczenie dla poszczególnych krajów Trójmorza. Spośród 143 projektów Polska realizuje wraz z partnerami 11 projektów, w tym wspomnianą budowę trasy Via Carpatia (uznanej za korytarz sieci bazowej TEN-T Bałtyk–Adriatyk). Mamy też jeden zakończony już projekt – gazociąg międzysystemowy Polska–Litwa (GIPL).

GALA I NAGRODY

Gala Regionów Trójmorza od lat stanowi wyjątkowy i integralny element Samorządowego Kongresu Trójmorza, będąc jego kulturalnym filarem oraz przestrzenią spotkania przedstawicieli samorządów, świata nauki, biznesu i kultury.

Tegoroczna edycja gali – w związku z obchodami Dnia Samorządu Terytorialnego – poświęcona była szczególnej roli samorządu terytorialnego w budowaniu nowoczesnych, bezpiecznych i odpornych społeczności lokalnych.

– Wspominamy 27 maja – rocznicę pierwszych wolnych wyborów samorządowych, kiedy w naszym kraju rodziła się demokracja. Z tego tytułu chciałbym wszystkim samorządowcom podziękować za kolejny rok ciężkiej pracy. Samorząd to uzupełnienie władzy państwowej i praca na rzecz naszych lokalnych ojczyzn, a w pojedynkę nie można niczego zrobić. Dlatego w wielu różnych sprawach możemy zacieśniać więzy gospodarcze, żebyśmy byli silniejsi. Dla idei trójmorskiej warto pracować, bo to gwarant naszego bezpieczeństwa – podkreślił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Każdego roku podczas uroczystej Gali Regionów przyznawane są nagrody podmiotom i osobom wyróżniającym się aktywnością oraz osiągnięciami na rzecz rozwoju współpracy międzynarodowej i wzmacniania relacji gospodarczych, społecznych oraz kulturowych w regionie Trójmorza. Nagroda „Międzynarodowy sukces w obszarze Inicjatywy Trójmorza” przyznawana jest w trzech kategoriach: osoba, firma międzynarodowa oraz firma regionalna. W tym roku dodano nową kategorię: nagroda w dziedzinie bezpieczeństwa jako wyraz uznania za wkład w budowę nowoczesnego, odpowiedzialnego i bliskiego obywatelom systemu bezpieczeństwa.

W kategorii firma międzynarodowa laureatem została Perła – Browary Lubelskie SA. To jeden z największych niezależnych producentów piwa w Polsce, z tradycjami sięgającymi 1846 roku. Dziś to nowoczesne przedsiębiorstwo, które z powodzeniem łączy doświadczenie z innowacją, rozwijając swoją działalność zarówno w kraju, jak i za granicą. Perła pozostaje silnym, rozpoznawalnym symbolem Lubelszczyzny.

W kategorii firma regionalna laureatem została firma WOD-BUD Sp. z o.o. To firma rodzinna z Kraśnika działająca nieprzerwanie od 1920 roku. Jest doświadczonym generalnym wykonawcą inwestycji infrastrukturalnych, specjalizującym się w inżynierii wodno kanalizacyjnej i budownictwie drogowym.

W kategorii osoba laureatem został Jego Ekscelencja Tomislav Vidošević Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce. Laureat od lat konsekwentnie wzmacnia zarówno relacje polsko-chorwackie, jak i współpracę w ramach Inicjatywy Trójmorza, aktywnie wspierając dialog polityczny, gospodarczy i kulturalny w regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu dyplomatycznemu i zaangażowaniu w rozwój partnerstw międzynarodowych przyczynia się do budowy stabilnych relacji między państwami i regionami.

W kategorii bezpieczeństwo nagrodę otrzymał Generał Dywizji dr Krzysztof Stańczyk. To dowódca, który konsekwentnie rozwija Wojska Obrony Terytorialnej jako formację odpowiadającą na współczesne wyzwania bezpieczeństwa. Łącząc doświadczenie wojskowe z praktycznym podejściem do budowy odporności państwa i społeczności lokalnych, wzmacnia zdolności obronne Polski oraz współpracę wojska z administracją i obywatelami.

Podczas gali została też wręczona – po raz pierwszy – Nagroda Polskiej Racji Stanu Instytutu Polska–Europa. To wyróżnienie dla osób i instytucji, które szczególnie przyczyniają się do umacniania pozycji, bezpieczeństwa i rozwoju Rzeczypospolitej. Nagrodę odebrał Robert Kostro – wybitny historyk i publicysta, w latach 2006–2024 twórca i dyrektor Muzeum Historii Polski,

„Kobiece Lubelskie” to jedna z debat Forum Gospodarczego, fot. Michał Lenart

powstałego na terenie warszawskiej cytadeli.

Galę zwieńczył koncert muzyki Trójmorza, który był muzyczną opowieścią o województwie lubelskim jako miejscu spotkania tradycji, kultur, szlaków handlowych i współpracy międzynarodowej. Poprzez muzykę w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Lubelskiej, zespołu NeoKlez, Zespołu Tańca Ludowego UMCS oraz zaproszonych artystów widzowie zostali przeprowadzeni przez niezwykle ciekawą historię regionu – od lubelskiego renesansu, przez tradycje ludowe, klezmerskie i bałkańskie oraz muzykę Henryka Wieniawskiego, aż po czasy współczesne. Wszystko to, połączone z nowoczesnymi multimediami, stworzyło wyjątkową opowieść o tożsamości naszego regionu. To wydarzenie podkreśla, że Lubelskie od wieków stanowi przestrzeń dialogu i łączenia różnych tradycji, a dziś może być także symbolem współczesnej współpracy państw i regionów Trójmorza.

FORUM BEZPIECZEŃSTWA

Nowością w 2026 roku było Forum Bezpieczeństwa, podczas którego poruszone zostały zagadnienia szeroko pojętego bezpieczeństwa regionów skupionych w projekcie Sieci Regionów Trójmorza. W jego centrum znalazła się wymiana doświadczeń i budowa współpracy między samorządami, organizacjami, ekspertami oraz przedstawicielami biznesu z 13 krajów Inicjatywy Trójmorza dotycząca m.in. odporności lokalnej, bezpieczeństwa zdrowotnego i społecznego, ochrony infrastruktury krytycznej, cyberbezpieczeństwa i roli samorządów w reagowaniu na kryzysy. Uczestnicy Forum Bezpieczeństwa wysłuchali dyskusji nad raportem Bałtyk 2035, cyberodporności infrastruktury w samorządach, bezpieczeństwa granic czy finansowania bezpieczeństwa.

Kongres Trójmorza 2026 w liczbach

W 46 panelach wystąpiło ponad 180 panelistów. Mogliśmy liczyć na wsparcie 32 partnerów merytorycznych, instytucji analitycznych i naukowych. Największą uwagę podczas wydarzenia skupili: były prezydent RP Andrzej Duda, prezydent EKR Mateusz Morawiecki, prezes Three Seas Business Council Beata Daszyńska-Muzyczka, Prezes Defence Institute gen. broni rez. dr Jarosław Gromadziński, a także mistrzowie sportowi: Bartosz Zmarzlik, Julia Szeremeta i Czesław Lang.

FORUM GOSPODARSTWA

Kongresowi Trójmorza towarzyszy corocznie Forum Gospodarcze, które stanowi przestrzeń wymiany doświadczeń, prezentacji projektów rozwojowych oraz promocji transgranicznej współpracy gospodarczej. Udział w Forum umożliwia bezpośredni kontakt z kluczowymi decydentami i liderami biznesu z regionów Trójmorza. Przedsiębiorcy mogli korzystać ze strefy B2B i wystawienniczej oraz wielu ciekawych paneli poświęconych innowacyjnym technologiom, poszukiwaniu form promocji dla swoich firm, rozmów dotyczących bezpieczeństwa energetycznego i transformacji energetycznej. Była to także okazja do świętowania jubileuszu 20-lecia projektu gospodarczego Marka Lubelskie.

Laureat nagrody JE Tomislav Vidošević Ambasador Republiki Chorwacji w Polsce oraz marszałek Jarosław Stawiński i wicemarszałek Piotr Bręś, fot. Łukasz Frączek

Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej zrealizuje w ciągu trzech lat inwestycję diametralnie zmieniającą możliwości rozpoznania i leczenia chorób onkologicznych. Dzięki rekordowemu dofinansowaniu z Funduszu Medycznego oraz wsparciu Samorządu Województwa Lubelskiego, powstanie nowy ośrodek diagnostyczno-profilaktyczny, a oddziały i poradnie COZL zyskają nowoczesny sprzęt medyczny.

NOWOCZESNA DIAGNOSTYKA ONKOLOGICZNA

– To historyczny moment dla Lubelszczyzny i milowy krok w walce o zdrowie naszych mieszkańców. Pamiętajmy, że walka z chorobą nowotworową to dla pacjenta i jego bliskich najtrudniejszy czas w życiu, dlatego robimy wszystko, by w tych chwilach nie byli sami. Ta inwestycja to coś więcej niż nowoczesne mury i najnowocześniejszy sprzęt, to przede wszystkim obietnica szybkiej diagnozy i skuteczniejszego leczenia, подарowana mieszkańcom naszego regionu. Głęboko wierzę, że każda godzina zaoszczędzona dzięki nowej diagnostyce stanie się dla kogoś szansą na powrót do zdrowia – mówił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski na konferencji 14 maja 2026 r., po podpisaniu umowy o dofinansowaniu tej historycznej inwestycji.

300 MILIONÓW DLA ONKOLOGII

Warto zaznaczyć, że projekt „Budowa ośrodka diagnostyczno-profilaktycznego i modernizacja infrastruktury Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lublinie w celu poprawy dostępu i podniesienia jakości diagnostyki i leczenia onkologicznego w Województwie Lubelskim” został wybrany w konkursie najlepszych projektów strategicznych placówek leczniczych, udzielających świadczenia opieki zdrowotnej w zakresie onkologii. COZL otrzyma z Funduszu Medycznego pełną kwotę o którą się ubiegano – ponad 254,5

mln zł. Wkład własny w wysokości prawie 45 mln zł będzie pochodził z budżetu Samorządu Województwa Lubelskiego.

Inwestycja obejmuje budowę od podstaw nowego ośrodka przy ul. Biernackiego w Lublinie, jego kompleksowe wyposażenie oraz zakup sprzętu medycznego dla oddziałów szpitalnych i zespołu 27 poradni COZL.

OŚRODEK DIAGNOSTYCZNO-PROFILAKTYCZNY

Ośrodek, który ma być otwarty w połowie 2029 roku, zostanie wybudowany w sąsiedztwie dotychczasowych obiektów Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, z którymi będzie skomunikowany dwoma nowymi łącznikami. Budynek będzie miał pięć kondygnacji, w tym jedną podziemną z zapleczem magazynowym i technicznym.

W ramach kompleksowego wyposażenia ośrodka zostanie zakupiony sprzęt dla Zakładu Diagnostyki Obrazowej, w tym aparat PET/CT, rezonans magnetyczny, aparat TK, aparat RTG, aparat MMG oraz dwa aparaty USG i pozostałe wyposażenie.

Po zakupie urządzenia PET/CT Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej będzie trzecim ośrodkiem w województwie lubelskim dysponującym taką metodą diagnostyczną. PET/CT stanowi połączenie dwóch badań: pozytonowej tomografii emisyjnej (PET) oraz

tomografii komputerowej (CT). Dzięki temu urządzeniu, po zlokalizowaniu ognisk choroby nowotworowej, specjaliści są w stanie wdrożyć terapię celowaną, która precyzyjnie uderza w zmiany chorobowe. Jest to obecnie najnowocześniejsza na rynku metoda diagnostyczna.

Dodatkowo w ramach projektu zaplanowano zakup sprzętu i wyrobów medycznych, niezbędnych do realizacji świadczeń w zakresie diagnostyki i leczenia onkologicznego (m.in. wymiana aparatów EKG na nowe, monitor funkcji życiowych z integracją do HIS). COZL wzbogaci się także o zakup myjni dla Centralnej Sterylizatorni ze stacją mycia i dezynfekcji.

Powstanie też strefa komfortu, zaprojektowana z myślą o stworzeniu jak najdogodniejszych warunków obsługi pacjentów i ich rodzin w oczekiwaniu na wizytę lekarską czy pobyt w szpitalu.

– Budowa ośrodka diagnostyczno-profilaktycznego to milowy krok, który skróci drogę pacjenta od pierwszej wizyty do postawienia diagnozy. Jest duża szansa na zmniejszenie barier w dostępie do lekarzy, co pozwoli nam działać szybciej i precyzyjniej. W onkologii każda zaoszczędzona chwila ma ogromne znaczenie, a ta inwestycja bezpośrednio przełoży się na wyższą skuteczność prowadzonych terapii. Jest to inwestycja, która realnie podniesie standard opieki onkologicznej w całym naszym województwie – uważa Piotr Matej, dyrektor Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej.

NOWE TRASY ROWEROWE W REGIONIE

ROWEROWE ROZTOCZE

125 kilometrów nowych tras w obszarze Roztocza, Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich powstanie do końca 2028 roku. Będzie to duże wsparcie dla rozwoju turystyki na tych terenach.

Przez całe Roztocze w granicach naszego województwa, od Kraśnika do granicznego Hrebennego, przebiega Centralny Szlak Rowerowy Roztocza, o długości ok. 187 km. W minionych latach przeszedł modernizację, zyskując jednolite oznakowanie oraz kilkanaście miejsc obsługi rowerzystów (MOR), z zadaszonymi altanami wypoczynkowymi zaopatrzonymi w stoły i siedziska, kosze na odpady, tablice informacyjne i samoobsługowe stacje naprawy rowerów. Trasa, uznawana za jedną z najatrakcyjniejszych w regionie i kraju, zostanie teraz uzupełniona i rozwinięta o 125 km nowych odcinków rowerowych ścieżek, biegnących przez wiele miast i wsi obszaru Roztocza oraz przyległych terenów Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich.

20 maja 2026 roku w Kraśniku odbyło się uroczyste podpisanie dwóch umów na realizację projektów „Rowerowe Roztocze. Drogi pieszo-rowerowe w obszarach miejskich i wiejskich”.

Umowy podpisali: Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, Wice-marszałek Piotr Breś, Wojciech Żukowski – Burmistrz Tomaszowa Lubelskiego i Przewodniczący Zarządu Roztoczańskiego Związku Powiatowo-Gminnego oraz Henryk Karwan – Starosta Tomaszowski, Zastępca Przewodniczącego Zarządu RZP-G. Roztoczański Związek Powiatowo-Gminny jest liderem projektu, a jego partnerami, obok Województwa Lubelskiego, są miasta i gminy: Józefów, Lubycza Królewska, Szastarka,

Frampol, Janów Lubelski, Kraśnik, Tomaszów Lubelski oraz powiaty: biłgorajski, janowski, kraśnicki, tomaszowski i zamojski. W uroczystym wydarzeniu uczestniczyli szefowie i przedstawiciele samorządów z obszaru Roztocza, Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich, a gościem specjalnym był Czesław Lang – wybitny polski kolarz, wicemistrz olimpijski i organizator prestiżowych wyścigów Tour de Pologne (w tym roku w lipcu w naszym województwie odbył się już po raz trzeci Tour de Pologne Women, a pierwszy etap wyścigu przebiegał w całości przez Roztocze).

– Popularność turystyki rowerowej stale rośnie, świadomie stawiamy na aktywny tryb życia. Fundusze Europejskie idealnie w tym pomagają. W efekcie realizacji obu tych projektów powstanie spójna sieć ponad 125 km tras rowerowych, z których rocznie skorzysta 185 tys. osób. Jestem przekonany, że pozwoli nam to zbudować silną markę Roztocza jako doskonałej destynacji dla turystyki rowerowej – wyjaśnia Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

W ramach „Rowerowego Roztocza” zostanie wybudowanych ponad 125 km tras rowerowych, w tym 21 km na obszarach miejskich (w Kraśniku, Janowie Lubelskim, Józefowie, Frampolu, Krasnobrodzie, Zwierzyńcu, Tomaszowie Lubelskim) i ponad 104 km na obszarach wiejskich. W miejscowościach: Bełżec, Bondyrz, Chrzanów Trzeci, Frampol, Górecko Kościelne, Józefów, Krasnobród,

Kraśnik (Budzyń), Rabinówka, Siedliska, Szastarka, Tomaszów Lubelski, Zielone, Zwierzyniec oraz w Parku ZOOM Natury w Janowie Lubelskim powstanie 15 miejsc obsługi rowerzystów wyposażonych m.in. w: wiaty, stojaki, stacje napraw i ładowania rowerów. Planowana jest również budowa parkingów rowerowych i siedmiu punktów ładowania pojazdów elektrycznych, w tym rowerów i skuterów (we Frampolu, Janowie Lubelskim, Józefowie, Kraśniku, Tomaszowie Lubelskim, Krasnobrodzie i Zwierzyńcu) oraz poprawa bezpieczeństwa poprzez oznakowanie tras rowerowych, a także oświetlenie przejść i przejazdów. W obu projektach obok inwestycji w nową infrastrukturę, zaplanowano też kampanię promocyjną, w tym organizację sześciu rajdów rowerowych „Rowerowe Roztocze – odkryj region na dwóch kołach” oraz budowę dedykowanego portalu internetowego dla turystów.

Łączna wartość projektu „Rowerowe Roztocze” wynosi 263 mln zł, z czego 187,6 mln zł stanowi dofinansowanie z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, ponad 10 mln zł z budżetu państwa, a 65 mln zł z budżetów partnerów projektu. Inwestycje w miastach będą kosztowały ponad 58 mln zł, a na obszarach wiejskich blisko 205 mln zł.

Partnerzy projektu „Rowerowe Roztocze” i uczestnicy uroczystego podpisania umowy w Kraśniku, fot. Łukasz Frączek

PODSUMOWANIE V I INAUGURACJA VI KADENCJI

W ciągu trzech lat działalności Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego zebrała się na 30 posiedzeniach, stając się dynamicznym forum wymiany myśli i doświadczeń. Efektem tych prac było merytoryczne zaopiniowanie 39 projektów uchwał Sejmiku Województwa Lubelskiego. Członkowie Rady brali również czynny udział w procesie tworzenia kluczowych programów strategicznych, które stanowią fundament rozwoju Lubelszczyzny.

Uroczyste spotkanie, wieńczące trzyletnią pracę Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego V kadencji i inaugurujące działalność VI kadencji tego gremium, odbyło się 27 kwietnia 2026 roku w Lubelskim Centrum Konferencyjnym. Wydarzenie stanowiło okazję do podziękowania za dotychczasowy wkład w rozwój dialogu obywatelskiego oraz wyznaczenie kierunków współpracy na lata 2026-2029.

PODSUMOWANIE I PODZIĘKOWANIA

– To spotkanie to przede wszystkim podziękowanie członkom Rady Działalności Pożytku Publicznego piątej kadencji za trzy lata pracy i zaangażowania w rozwój regionu i ważne sprawy dla jego mieszkańców. Patrząc na Państwa trud i oddanie, jestem dumny i wyrażam wdzięczność za budowanie dialogu społecznego i tworzenie życzliwych, partnerskich relacji sektora samorządowego i pozarządowego. Jednocześnie z wielką przyjemnością witam nowych członków Rady szóstej kadencji. Jestem pewien, że wniesiecie do pracy tego gremium nie mniej zaangażowanie i kompetencje, działając dla dobra mieszkańców województwa lubelskiego – powiedział Członek Zarządu

Województwa Lubelskiego Jarosław Kwasek, który w imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego otworzył uroczystość.

Szczegółowego podsumowania ostatnich trzech lat działalności dokonał przewodniczący RDPP V kadencji Ryszard Szczygieł. Miniona kadencja upłynęła pod znakiem intensywnej obecności Rady w ważnych gremiach regionalnych i ogólnopolskich. Członkowie Rady aktywnie reprezentowali sektor pozarządowy m.in. w Konwencji Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego, Wojewódzkiej Radzie ds. Polityki Senioralnej, Kapitulie Konkursu Nagród Trzeciego Sektora. Rada miała również merytoryczny wkład w pracę zespołu przygotowującego program współpracy Samorządu Województwa Lubelskiego z organizacjami pozarządowymi, co realnie wpłynęło na kształt regionalnej polityki społecznej. Działania te stały się fundamentem efektywnego dialogu społecznego w województwie lubelskim.

Wyrazem wdzięczności za trud i rzetelność w pełnieniu misji publicznej były symboliczne podziękowania, które na ręce ustępujących radnych złożyli Członek Zarządu Województwa Lubelskiego Jarosław Kwasek oraz Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego Mieczysław Ryba.

NOMINACJE 2026-2029

Kluczowym punktem uroczystości było wręczenie przez Jarosława Kwaskę aktów powołania członkom Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego VI kadencji. Warto zaznaczyć, że dwudziestopięcioro RDPP stanowi reprezentatywne forum współpracy, bo tworzą ją reprezentanci: organizacji pozarządowych (10 mandatów), Marszałka Województwa Lubelskiego (5 mandatów), Sejmiku Województwa Lubelskiego (4 mandaty), Wojewody Lubelskiego (1 mandat). Do Rady VI kadencji zostali wybrani: Bartosz Dąbrowski, Wojciech Dec, Gabriela Figura, Andrzej Hulajko, Maria Kierepka, Martyn Madej, Ewa Rębecka, Justyna Spryszak, Tomasz Sych, Paweł Wiśniewski (przedstawiciele organizacji pozarządowych); Renata Bielecka, Paweł Kurek, Anna Kusiak, Ryszard Szczygieł (przedstawiciele Sejmiku WL); Rafał Kamieniecki, Sylwia Piętał, Małgorzata Romanko, Kamila Szysia, Katarzyna Wójtowicz (przedstawiciele Marszałka WL) oraz Michał Wójcik (przedstawiciel Wojewody Lubelskiego).

Uroczystość uświetnił występ Trio Akordeonowego ArtiS. Są to uczniowie w klasie akordeonu Zbigniewa Czuryły w Zespole Szkół Muzycznych II stopnia im. Fryderyka Chopina w Białej Podlaskiej.

13. FINAŁ DNI FUNDUSZY EUROPEJSKICH

„Funduszowy Maj” to nowa odsłona dobrze wszystkim znanych Dni Funduszy Europejskich. Tegoroczne wydarzenie, organizowane przez Marszałka Województwa Lubelskiego w partnerstwie ze Starostą Łęczyńskim oraz Burmistrzem Miasta Łęczna, odbyło się w niedzielę 31 maja 2026 r. na terenie zespołu dworsko-pałacowego Podzamcze w Łęcznej. Wśród uczestników nie brakowało beneficjentów FE oraz mieszkańców miasta, powiatu i województwa.

Marszałek Jarosław Stawiarski i dyrektor Departamentu Zarządzania Funduszami Regionalnymi UMWL Anna Brzyska z uczestnikami „Funduszowego Maja” w Łęcznej, fot. archiwum UMWL

FUNDUSZOWY MAJ W ŁĘCZNEJ

Od momentu wejścia do Unii Europejskiej (1 maja 2004 r.) do początku 2026 r. Polska otrzymała z budżetu UE ponad 277 mld euro. W województwie lubelskim z powodzeniem od kilku lat wdrażany jest program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027 (FEL) z budżetem 2,43 mld euro, czyli ponad 10 mld zł. Tak jak co roku podczas DFE można było poznać korzyści, jakie przynoszą Fundusze Europejskie w naszym regionie.

Tegoroczne Miasteczko Europejskie obfitowało w morze atrakcji. Beneficjenci FE na niemal 70 stoiskach aktywnie informowali o realizowanych projektach. Wśród nich znalazły się stoiska współorganizatorów wydarzenia, tj. Powiatu Łęczyńskiego oraz gmin: Łęczna, Cyców, Ludwin, Milejów, Puchaczów i Spiczyn. Efekty realizacji projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich zaprezentowali także przedsiębiorcy, m.in. Wytwórnia Makaronu Domowego POL-MAK SA w Ludwinie Kolonii czy też Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PRONAT” w Starej Wsi. Nie zabrakło również przedstawicieli beneficjentów spoza powiatu.

Miłośnicy motoryzacji mogli zobaczyć strażacki sprzęt ratowniczo-gaśniczy czy skorzystać z symulatora dachowania i zderzeń Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Lublinie. Z kolei na stoisku Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie można było wyrobić Ogólnopolską Kartę Seniora. Dużym powodzeniem cieszyły się spotkania ze stylistami i kreatorami wizerunku – Joanną Horodyńską i Tomaszem Jacykowem, którzy w ramach projektu „Rady nie od Parady – Horodyńska i Jacyków ubierają Polskę” podpowiadali, jak dobrać garderobę do typu urody i sylwetki.

Stoiska Kół Gospodyń Wiejskich oferowały znakomite specjały kuchni lokalnej i regionalnej. Jak na Miasteczku Europejskie przystało, nie zabrakło również przysmaków kuchni państw członkowskich UE w food truckach, które oferowały m.in. frytki belgijskie, hiszpańskie churros, węgierską zupę gulaszową, włoską pizzę czy niemieckie currywurst.

W strefie zdrowia przedstawiciele SPZOZ w Łęcznej oraz Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Lublinie propagowali profilaktykę zdrowotną i mierzyli ciśnienie, poziom cukru we krwi oraz saturację.

Strefa gier i zabaw obfitowała w liczne konkursy wiedzy o UE, quizy i zabawy. Najmłodsi mogli skorzystać z dmuchańców, placów zabaw i interaktywnych atrakcji.

Na funduszowej scenie pojawiło się wielu lokalnych artystów, m.in.: Zakładowa Orkiestra Górnicza z Lubelskiego Węgla „Bogdan-ka”, Chór Cantabile ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Łęcznej, Grupa 40 plus z Milejowa

oraz zespół śpiewaczy „Świerszczowianki” z Cycowa. Dla miłośników polskiej muzyki rozrywkowej artyści Filharmonii im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie przygotowali specjalny repertuar z piosenkami Henryka Warsa, Romualda Lipki czy Władysława Szpilmana, a Opera Lubelska przeniosła publiczność do świata muzyki filmowej, hitów pop i rock. Punktem kulminacyjnym „Funduszowego Maja” w Łęcznej były koncerty gwiazd – Filipa Lato i Haliny Mlynkovej.

– Tegoroczna odsłona Dni Funduszy Europejskich pod nazwą „Funduszowy Maj” była doskonałą okazją, aby pokazać, jak od lat zmienia się nasze województwo. Nowoczesne drogi, rozwój transportu i opieki zdrowotnej, łatwiejszy dostęp do kultury, edukacji, usług społecznych czy zielonej energii – to obszary, które przeszły gruntowną zmianę przy wsparciu Funduszy Europejskich – mówił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

DLACZEGO POWIAT ŁĘCZYŃSKI?

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Obok lubelskiego zagłębia węglowego – jest to również „zagłębie” inspirujących inwestycji wspieranych przez Fundusze Europejskie.

W ramach programów regionalnych na lata 2014–2020 oraz 2021–2027 na terenie powiatu zawarto 314 umów o dofinansowanie projektów o wartości niemal 1,7 mld zł, z czego wkład UE to 1,2 mld zł.

Dotychczas zrealizowano tu 267 projektów o wartości ogółem 1,2 mld zł, w tym dofinansowanie z UE to 837 mln zł, a w trakcie realizacji jest 47 projektów o wartości 456 mln zł, z dofinansowaniem z UE w kwocie 336 mln zł.

RADOSNE ŚWIĘTO W SKANSENIE

Poniedziałek 1 czerwca br. w malowniczym Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie był absolutnie wyjątkowym dniem, pełnym beztroskiego uśmiechu i niezapomnianych wrażeń! Skansen zamienił się w gigantyczny plac zabaw, na którym tradycja mieszała się z nowoczesną technologią, nauką, sportem i magią teatru. W II Lubelski Dzień Dziecka muzeum odwiedziło ponad 3 tysiące gości!

– Cieszę się, że nasz skansen już kolejny raz może być miejscem tak wielu atrakcji, znakomitej zabawy i wypoczynku w plenerze dla dzieci i rodzin – mówił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski. Na głównej scenie odbywały się występy i pokazy artystyczne – pojawili się m.in. Lubelski Związek Karate Tradycyjnego, Chór i soliści

„Berylio” SP nr 58, Oliwia Kołbuk, Orkiestra Podróżnicy, Natalia Rapczuk, Dzielnicowy Dom Kultury „Czechów” – przeplatane konkursami dla bohaterów święta. Swoim występem zachwycili bębniarze z zespołu Beryl Drum, a skansenowa edycja programu „Mam Talent” udowodniła, że dzieci z województwa lubelskiego mają niesamowite zdolności!

TRADYCJA I NOWE TECHNOLOGIE

Tego dnia teren skansenu wypełniły różnorodne strefy z pełną gamą atrakcji. Stoiska partnerów tętniły prawdziwą eksplozją kreatywności! W Strefie Rodzinnych Wyzwań na gości czekał turniej drewnianych gier XXL, pokazy z suchym lodem, strefa malucha oraz poszukiwanie skarbów wykrywaczami metali. Strefa Technologia i Nauka zachęcała pokazami druku 3D, rysowaniem magicznymi długopisami w powietrzu, spacerującym po skansenie robotem oraz laboratorium iluzji optycznych.

Miłośnicy przyrody mogli wziąć udział w warsztatach zielarskich. Popularnością cieszyły się także warsztaty aktorskie przygotowane przez Teatr im. Juliusza Osterwy – w zabytkowej remizie z Bedlna dzieci mogły przymierzyć prawdziwe kostiumy, wejść w rolę i zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie z polaroida. Jedną z największych atrakcji, która skradła serca całych rodzin, były przejażdżki wozem konnym typu wasąg. Klimatyczny zaprzęg dowoził małych odkrywców prosto do strefy relaksu na Powiślu, gdzie czekała pyszna, ciepła grochówka z wojskowej kuchni polowej oraz płonące ogniska, przy których można było odpocząć i upiec kielbaski.

Marszałek Jarosław Stawiarski z gospodarzami skansenu i uczestnikami warsztatów teatralnych, fot. Michał Lenart

Zaskakujące pokazy naukowe, fot. Michał Lenart

Inspirujące zajęcia plastyczne, fot. Michał Lenart

Skansen to idealne miejsce spacerowe, fot. Michał Lenart

Pasjonujące spotkanie z robotem, fot. Michał Lenart

WSPÓLNIE STWORZYLIŚMY COŚ PIĘKNEGO

Organizatorami wydarzenia byli: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Muzeum Wsi Lubelskiej, Centrum Spotkania Kultur oraz Politechnika Lubelska. Podziękowania należą się wszystkim partnerom i zaangażowanym instytucjom, którzy włożyli całe swoje serce w przygotowanie stoisk: Rodowita z Roztocza Sp. z o.o., Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, Muzeum Badań Polarnych w Puławach, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Teatr im. Juliusza Osterwy w Lublinie, Lubelski Związek Karate Tradycyjnego, Lokalna Organizacja Turystyczna Kraina Lessowych Wąwozów, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Lublinie oraz Koła Gospodyń Wiejskich z województwa lubelskiego.

Hitem dnia były przejażdżki konnym wozem, fot. Michał Lenart

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA I CYBERZAGROŻENIA

W Lubelskim Centrum Konferencyjnym 22 maja br. odbyła się konferencja pn. „Współczesne oblicza przemocy: od przemocy rówieśniczej po cyberzagrożenia”, której celem była identyfikacja nowych form przemocy oraz wymiana wiedzy i doświadczeń. Współgospodarzami wydarzenia byli: Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

W LCK licznie zgromadzili się przedstawiciele podmiotów zajmujących się wsparciem rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałaniem przemocy w województwie lubelskim: organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków interwencji kryzysowej oraz centrów usług społecznych i ośrodków pomocy społecznej.

W konferencji wzięli udział m.in.: Adam Mołdoch – przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie i zastępca dyrektora Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie; podkomisarz Paweł Główniak pracujący w Wydziale Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie, zajmujący się na co dzień tematyką przemocy rówieśniczej, hejtem wśród nieletnich, profilaktyką społeczną; dr Anna Siudem – doktor psychologii, psycholog rodzinny i społeczny, psychoterapeuta, kierownik Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego Towarzystwa Nowa Kuźnia; Jadwiga Kuśmierska – psychotraumatolog, członek Ogólnopolskiego Porozumienia „Niebieska Linia”, specjalistka w zakresie terapii traumy.

Współczesne zagrożenia dotyczące dzieci i młodzież coraz częściej przenikają zarówno do codziennego życia, jak i przestrzeni cyfrowej. Niejednokrotnie ich efektem jest wycofanie społeczne, które w dobie przeniesienia kontaktowania się w cyberświat i tak stale postępuje. A to pociąga za sobą konieczność korzystania z terapii psychologicznej

i pomocy psychiatrycznej nawet przez najmłodszych Polaków. Zmieniające się realia społeczne wymagają od specjalistów nie tylko wiedzy i doświadczenia, ale również stałej wymiany praktyk oraz budowania skutecznych systemów wsparcia.

– Cyberprzemoc to każda forma przemocy z użyciem technologii cyfrowych. Obejmuje nękanie, zastraszanie, poniżanie lub wykluczenie osób za pośrednictwem Internetu, mediów społecznościowych, komunikatorów czy gier online. Może przybierać również formę obraźliwych wiadomości, tworzenia fałszywych profili lub celowego wykluczenia z grup online. Choć ma inną specyfikę i metody, jest tak samo szkodliwa jak tradycyjna przemoc rówieśnicza. Ofiara jest stale narażona na atak – niezależnie od pory i miejsca, w którym przebywa – podkreślał w swoim wystąpieniu podkomisarz Paweł Główniak z KWP w Lublinie.

– Badania pokazują, że 18 procent uczniów doznało w szkole agresji rówieśniczej. Państwo, tak licznie tutaj zgromadzeni, powinniście nieść pozytywną informację, jak aktywnie współpracować z pedagogami, by szybko wyłapywać takie przypadki i przeciwdziałać wykluczeniu rówieśniczemu, a jednocześnie udzielać pomocy hejterom, by stawali się lepszymi ludźmi. Niech ta konferencja przyniesie owocną wymianę dobrych doświadczeń i praktyk oraz skłoni Państwa do refleksji nad kondycją rodziny i szkoły – podsumował Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Potrzebujesz pomocy?

Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży:
116 111

Dziecięcy Telefon Zaufania SOS:
800 12 12 12

Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci:

800 100 100

Pomoc psychologiczna dla osób dorosłych:
116 123

Niebieska Linia: **800 120 002**

Numery Alarmowe: **112**

W maju 2026 r. ruszyła ogólnopolska kampania edukacyjna „Różne oblicza przemocy wobec dzieci”, realizowana w latach 2026–2027 przez Fundację Instytut Nowej Kultury. Celem kampanii jest zwiększanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy wobec dzieci, jej konsekwencji oraz sposobów skutecznego reagowania i udzielania wsparcia najmłodszym. Skierowana jest do przedstawicieli instytucji, samorządów, placówek edukacyjnych oraz osób pracujących z dziećmi i rodzinami, przekazując materiały edukacyjne, zawierające tematyczne webinary, materiały online, artykuły powyższym jednostkom.

Z województwa lubelskiego do udziału w programie zgłosiło się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej.

GALE STYPENDYSTÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

NAJZDOLNIEJSI NAGRODZENI

W 2026 roku, dzięki Funduszom Europejskim oraz środkom własnym z budżetu Województwa Lubelskiego, pomoc finansową w postaci stypendiów otrzymało 2287 uczniów oraz 222 studentów.

Środki te pomogą uczniom i studentom zainwestować w rozwój i podnoszenie kompetencji. Wyróżnieni przeznaczą stypendia m.in. na: opłacanie udziału w wydarzeniach edukacyjnych, konkursach i zajęciach pozaszkolnych, zakup literatury, multimedialnych programów edukacyjnych oraz sprzętu komputerowego. Uczniowie szkół zawodowych mają możliwość wyposażenia swojego indywidualnego warsztatu pracy. – Doceniamy w ten sposób młodych, zdolnych ludzi, dając im dodatkowe możliwości rozwoju osobistego, pogłębiania wiedzy i osiągania jeszcze lepszych wyników – podkreśla Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

FUNDUSZE EUROPEJSKIE WSPIERAJĄ NAJLEPSZYCH

Podczas trzydniowej gali (13–14 kwietnia oraz 14 maja 2026 r.) uczniowie szkół podstawowych (od V klasy), liceów ogólnokształcących oraz szkół zawodowych (techników, szkół branżowych I i II stopnia, szkół artystycznych i policealnych) odebrali dyplomy uznania za udział w dwóch projektach realizowanych przez Województwo Lubelskie: „Lubelska kuźnia talentów 2025–2026” oraz „Lubelskie wspiera uzdolnionych 2025–2026”. Dyplomy wręczyli marszałek Jarosław Stawiarski, członek ZWL Marcin Szewczak oraz przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku WL Lech Sprawka, a z gratulacjami dołączyli m.in. wicemarszałek Marek Wojciechowski

i wiceprzewodniczący sejmiku Krzysztof Gałaszkiwicz.

Gale stypendialne uświetnili występami artyści Opery Lubelskiej.

Wartość projektów realizowanych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027 wynosi ponad 18 mln zł, w tym 15,6 mln zł pochodzi ze środków unijnych. Stypendia w kwocie 6 tys. zł z programów „Lubelska kuźnia talentów 2025–2026” oraz „Lubelskie wspiera uzdolnionych 2025–2026” otrzymało 2287 uczniów.

WYRÓŻNIENI STUDENCI

Podczas kolejnej gali, która tej wiosny również miała miejsce w Lubelskim Centrum Konferencyjnym w Lublinie, 222 osoby odebrały Studenckie Stypendia Marszałka

Województwa Lubelskiego. Gratulacje i dyplomy przekazali marszałek Jarosław Stawiarski i członek zarządu Marcin Szewczak. W tym roku Samorząd Województwa Lubelskiego przeznaczył na ten cel prawie 800 tys. zł. Wśród warunków otrzymania marszałkowskiego stypendium są m.in.: zamieszkanie lub studiowanie na terenie województwa lubelskiego; wysokie wyniki w nauce; studia w ramach stypendium zagranicznego lub programów międzyuczelnianych; publikacje naukowe; czynny udział w konferencjach naukowych; patenty i wzory użytkowe złożone w Urzędzie Patentowym RP; działalność w wolontariacie.

Stypendium przyznawane jest na okres sześciu miesięcy w wysokości 600 zł brutto miesięcznie, a środki finansowe pochodzą z budżetu Województwa Lubelskiego.

Gratulacje od marszałka Jarosława Stawiarskiego, fot. Michał Lenart

MILIONOWE DOTACJE NA REWITALIZACJĘ

Blisko 209 mln zł zostanie przeznaczonych na rewitalizację zdegradowanych obszarów miejskich. Członkowie Zarządu Województwa Lubelskiego wręczyli 9 czerwca 2026 r. 22 umowy o dofinansowanie projektów z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Dofinansowanie unijne wynosi blisko 159 mln zł, a z budżetu państwa 19 mln zł.

Umowy dotyczą szeroko rozumianej rewitalizacji, tj. przebudowy, rozbudowy lub modernizacji zdegradowanych budynków, w tym m.in. obiektów przemysłowych i powojennych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych, np. społecznych, gospodarczych, turystycznych lub kulturalnych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem. Wsparcie ze środków unijnych obejmuje też prace restauratorskie i konserwatorskie budynków wpisanych do rejestru zabytków, położonych w strefie ochrony

konserwatorskiej czy budynków o szczególnej wartości architektonicznej.

Do składania wniosków o dofinansowanie uprawnione były podmioty, których projekty zostały zidentyfikowane w Gminnych Programach Rewitalizacji. Są to jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, samorządowe jednostki organizacyjne, podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe czy szkoły i inne placówki systemu oświaty.

W sumie rewitalizację przejdzie 29 budynków z otoczeniem oraz 54 obiekty infrastruktury nie będące budynkami w: Lublinie, Świdniku, Białej Podlaskiej, Międzyrzecu Podlaskim, Lubartowie, Puławach, Kraśniku, Tomaszowie Lubelskim, Łukowie, Chełmie i Radzynie Podlaskim. Co ważne, w ramach modernizacji aż 42 miejsca zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wśród obiektów objętych wsparciem są m.in.: budynek z ogrodem Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie, teren Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Lublinie, oranżeria w zespole pałacowo-parkowym w Radzynie Podlaskim, budynek Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Świdniku, klasztor karmelitów bosych w Lublinie.

Umowy wręczyli wicemarszałkowie Piotr Breś i Marek Wojciechowski oraz członkowie zarządu Jarosław Kwasek i Marcin Szewczak.

– Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich stanowi jedno z kluczowych narzędzi zrównoważonego rozwoju lokalnego. Jej celem jest nie tylko odnowa infrastruktury, lecz przede wszystkim poprawa warunków życia mieszkańców i wzmocnienie potencjału społeczno-gospodarczego danego terenu. Skutecznie przeprowadzona – przy wsparciu z Funduszy Europejskich – przyniesie wymierne korzyści zarówno dla wspólnoty lokalnej, jak i całego regionu – wyjaśnia Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Piotr Breś.

Członkowie Zarządu Województwa Lubelskiego z burmistrzem Radzyna Podlaskiego Jakubem Jakubowskim, fot. Łukasz Frączek

500-LECIE ZAMKU W JANOWCU

PODRÓŻ
DO PRZESZŁOŚCI

Obchody jubileuszu 500-lecia Zamku w Janowcu rozpoczął piknik historyczny „Rycerskie wychowanie”, który odbył się 7 czerwca 2026 r. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Oficjalną część obchodów rozpoczęło uroczyste wejście na zamek orszaku wojewody ruskiego Piotra Firleja wraz z dworem. Piotr Firlej, budowniczy janowieckiego zamku, był ważną postacią w złotej epoce Jagiellonów, piastując wiele funkcji publicznych, m.in. wojewody lubelskiego i ruskiego. Jubileuszowe święto przeniosło gości o 500 lat wstecz, w dawny klimat wprowadziły ich: nowa wystawa „Rycerskie wychowanie” i turniej walk rycerskich oraz szereg innych plenerowych pokazów i warsztatów. Można było podziwiać musztrę oddziału renesansowej piechoty i widowiskowe wystrzały artylerii, a także odwiedzić obozowisko rekonstruktorów, strzelnicę łuczniczą, zbrojownię i mennicę.

Były też zajęcia warsztatowe przybliżające dawne rzemiosła, jak kaflarstwo, gobeliniarstwo czy pasamonictwo.

Uzupełnieniem militarnej i rzemieślniczej strony historycznego pikniku były barwne występy, prezentujące muzykę, tańce i stroje z epoki renesansu, a całe wydarzenie zakończył wieczorny spektakl Teatru Ognia. Podczas uroczystości Maciej Downar-Dukowicz otrzymał Lubelski Laur Dziedzictwa Kulturowego. Znany kolekcjoner został wyróżniony za wieloletnie wspieranie Muzeum Zamek w Janowcu cennymi eksponatami. Tylko w ubiegłym roku na potrzeby tworzonej stałej wystawy podarował francuski arras z pocz. XVII w., późnośredniowieczny francuski miecz z XV w. oraz ilustrowaną

księgę Samuela Pufendorfa z XVII w., z grafikami Erika Dahlberga, przedstawiającymi m.in. widoki Janowca.

Muzeum-Zamek w Janowcu zaprasza w tym roku na kolejne wydarzenia:

1–2 sierpnia:

III Festiwal Filmowy „Na Drugim Brzegu”.

24–30 sierpnia: XXV Janowieckie Interpretacje Muzyki im. Jakuba Walaska.

6 września:

V Białe Czerwone Winobranie.

26–27 września: Główne uroczystości jubileuszowe.

12–13 grudnia:

V Jarmark Bożonarodzeniowy.

W związku z realizacją w Muzeum Zamek w Janowcu projektów „Rewaloryzacja zabytkowej Sali Rycerskiej” i „Rewaloryzacja zabytkowej kaplicy i studni” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, a także pracami nad nowymi wystawami w Domu Północnym oraz we Dworze z Moniak, pozostają one czasowo niedostępne dla zwiedzających. Muzeum zaprasza codziennie w godz. od 10:00 do 17:00, a krążanki i dziedzińce główny można zwiedzać do godz. 20:00.

Marszałek Jarosław Stawiarski w obozie artylerzystów z XVI w., fot. Muzeum Zamek w Janowcu

60. OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL KAPEL I ŚPIEWAKÓW LUDOWYCH

JUBILEUSZOWA LUDOWA NUTA

Kazimierz Dolny po raz sześćdziesiąty stał się stolicą polskiej kultury ludowej. Jubileuszowa edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych zgromadziła, w dniach od 25 do 28 czerwca, wybitnych śpiewaków, instrumentalistów, kapele ludowe, twórców rękodzieła oraz miłośników tradycji i folkloru z całego kraju. Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Kancelarii Prezydenta RP oraz Marszałka Województwa Lubelskiego.

Festiwal prezentuje autentyczną twórczość muzyczną artystów ludowych w ich pierwotnym, nieprzetworzonym repertuarze. Celem wydarzenia jest przegląd, ocena, dokumentacja i ochrona tradycyjnego repertuaru, stylu muzykowania oraz śpiewu ludowego z zachowaniem lokalnej gwary. Równie ważny jest aspekt popularyzacji i ożywiania tych tradycji w społeczeństwie, w tym m.in. gry na unikatowych instrumentach ludowych. Do udziału w festiwalu kwalifikują się wykonawcy wyłonieni podczas eliminacji regionalnych, organizowanych niemal we wszystkich województwach. W tym roku w Kazimierzu Dolnym zaprezentowało się ok. 600 artystów z 14 województw. Podczas przeglądu jury wysłuchało 19 kapel,

41 zespołów śpiewaczych, 16 solistów instrumentalistów, 26 solistów śpiewaków oraz 25 grup uczestniczących w konkursie mistrz i uczeń. Inaugurująca wydarzenie Msza Święta była transmitowana na żywo, a w trakcie Festiwalu działał streaming w Internecie. Wydarzenie koordynowało Centrum Spotkania Kultur w Lublinie.

– Kazimierski festiwal to doskonały przykład, że dziedzictwo kulturowe tworzą nie tylko muzealne zbiory czy zasoby archiwalne, ale przede wszystkim działalność ludzi, którzy pielęgnują i przekazują potomnym polskie tradycje – podkreślił wicemarszałek Piotr Bręś.

ZŁOTE BASZTY

Profesjonalne jury wyłoniło laureatów w kategoriach: kapele ludowe, zespoły śpiewacze, śpiewacy, instrumentalisci oraz „Mistrz i Uczeń”. Oceny występów dokonali uznani etnomuzykolodzy, folklorysty, badacze i popularyzatorzy kultury ludowej: prof. dr hab. Jan Adamowski, red. Maria Baliszewska, prof. dr hab. Piotr Dahlig, Remigiusz Mazur-Hanaj, dr Jacek Jackowski, dr Bożena Lewandowska, dr Dorota Majerczyk, prof. dr hab. Bożena Muszkalska, prof. dr hab. Stanisława Niebrzgoska-Bartmińska oraz dr hab. Tomasz Rokosz.

Najwybitniejsi artyści otrzymali prestiżowe statuetki „Złotej Baszty” – najważniejsze wyróżnienie w świecie polskiego folkloru

muzycznego. Najlepszą kapelą 60. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych wybrano zespół „Muzyka Kolygów Rówieśników” z Bukowiny Tatrzańskiej (woj. małopolskie).

Wśród zespołów śpiewaczych „Baszty” otrzymały: „Ranok” z Bielska Podlaskiego (woj. podlaskie) oraz „Zazulejki” z Bełżca (woj. lubelskie). Jury wyłoniło też najlepszych solistów śpiewaków i instrumentalistów – śpiewaczkę Elżbietę Kasznię z Rozogów w Puszczy Kurpiowskiej (woj. warmińsko-mazurskie) oraz skrzypka Sławomira Niemca z Aleksandrowa (województwo lubelskie).

NASI LAUREACI

Ten rok był dla reprezentantów Lubelskiego zdecydowanie pomyślny. Obok wspomnianych zdobywców „Baszty” – zespołu „Zazulejki” i skrzypka Sławomira Niemca, mamy aż 11 laureatów festiwalowych nagród, a także wyróżnienie.

I nagrody zdobyli: Zespół Śpiewaczy „Wrzos” z Kąkolewnicy – w kat. zespoły śpiewacze; Zbigniew Butryn z Janowa Lubelskiego – w kat. soliści-instrumentaliści; Marta Wojtiek z Wyryk – w kat. soliści-śpiewacy.

II nagrody otrzymali: Męski Zespół Śpiewaczy „Majdaniacy” z Majdanu-Obleszcze – w kat. zespoły śpiewacze; Krzysztof Butryn (mistrz) z Żurawi i Aleksander Mazurek (uczeń) z Gózkówka Kolonii – w kat.

Mistrzynie Natalia Kyc z uczennicą Julią Kudelko z Księżpola, fot. GOK w Księżpola

mistrz i uczeń – instrumentalści; Beata Gębuś (mistrzyni) i „Drelowskie Kukaweczki”: Aleksandra Hawryluk, Anna Bałkowiec, Julia Podgajna, Iga Golczuk, Zofia Pepa i Alicja Maksymiuk (uczennice) z Drelowa oraz Natalia Kyc (mistrzyni) z Julią Kudelko (uczennica) z Księżpola – w kat. mistrz i uczeń – śpiewacy.

Laureatami III nagród zostali: Kapela z Borówka – w kat. kapele; Zespół Śpiewaczy „Babiczanki” z Babic, Zespół Śpiewaczy „Jarzębina” z Bukowej oraz Zespół „Czerniczanki” z Czernic (Nagroda Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej IOV/UNESCO Sekcja Polska) – w kat. zespoły śpiewacze.

W kategorii kapel wyróżniono też znaną i wielokrotnie goszczącą na kazimierskim festiwalu Kapelę z Wojciechowa.

Warto dodać, że z okazji jubileuszu nagrodzono wiele osób (w tym m.in. pracowników dawnego Wojewódzkiego Ośrodka Kultury w Lublinie, stanowiącego dziś część Centrum Spotkania Kultur) zaangażowanych przez wiele lat w organizację festiwalu, jego promocję i rozwój.

PROGRAM DLA KAŻDEGO

Poza występami konkursowymi uczestnicy Festiwalu mieli okazję wziąć udział w wielu wydarzeniach towarzyszących, m.in. koncertach takich artystów, jak: Kapela ze wsi Warszawa, Svahy, Orkiestra św. Mikołaja, Skład Niearchaiczny, Hanka Rybka z zespołem, Krzesimir Dębski, a także w widowiskach obrzędowych, potańcówkach z udziałem kapel ludowych.

W programie festiwalu były też warsztaty śpiewu tradycyjnego, tańca i rękodzieła, wydarzenia prezentujące tradycyjne stroje, zwyczaje i obrzędy, a specjaliści i pasjonaci mogli uczestniczyć w Ogólnopolskim Seminarium Folklorystycznym.

TARGI SZTUKI LUDOWEJ

Nieodłącznym elementem kazimierskiego festiwalu są Ogólnopolskie Targi Sztuki Ludowej. W tym roku swoje prace zaprezentowało około 80 twórców z całego kraju zrzeszonych w Stowarzyszeniu Twórców Ludowych. To wyjątkowa okazja, by poznać mistrzów tradycyjnego rękodzieła, zobaczyć pokazy dawnych technik oraz zakupić unikatowe wyroby inspirowane kulturą regionów Polski.

Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych wraz z Targami Sztuki Ludowej został wpisany na Krajową Listę Dobrych Praktyk na Rzecz Ochrony Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

W uroczystym finale Festiwalu uczestniczył wicemarszałek Piotr Bręś, fot. CSK

Pokaz rzeźbienia w drewnie podczas Ogólnopolskich Targów Sztuki Ludowej, fot. CSK

Drelowskie Kukaweczki, laureatki II nagrody w kategorii „mistrz i uczeń”, fot. CSK

Pierwszy Festiwal odbył się w 1966 r. na kazimierskim zamku. Początkowo prowadzony był przez znakomitego polskiego aktora, Wojciecha Siemionę. Ze względu na rosnącą z roku na rok popularność imprezę przeniesiono na Mały i Duży Rynek. Dzięki temu wydarzeniu wypracowano unikalny system dokumentowania i ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego – zachowano tysiące pieśni, melodii i tradycji, które w wielu regionach mogłyby już zostać zapomniane.

BIŁGORAJ GO! LUBELSKIE FLOW!

Nad zalewem Bojary w Biłgoraju odbyło się oficjalne otwarcie sezonu turystycznego 2026 w województwie lubelskim, pod hasłem „Biłgoraj Go! Lubelskie Flow!”. Wydarzenie, zorganizowane w niedzielę 17 maja, zgromadziło wielu mieszkańców regionu, turystów, przedstawicieli turystycznych atrakcji, samorządowców oraz miłośników aktywnego wypoczynku, inaugurując tegoroczny sezon na Lubelszczyźnie.

To już druga edycja oficjalnego otwarcia sezonu turystycznego, po ubiegłorocznej premierze nad zalewem w Janowie Lubelskim. W imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego w wydarzeniu uczestniczył Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Piotr Bręś. Otwierając oficjalnie sezon turystyczny 2026 w regionie, podkreślił rosnące znaczenie turystyki dla rozwoju województwa oraz

promocji jego wyjątkowych walorów przyrodniczych, kulturowych i rekreacyjnych. Organizatorzy wydarzenia – Samorząd Województwa Lubelskiego, Miasto Biłgoraj oraz Lubelska Regionalna Organizacja Turystyczna – przygotowali bogaty program atrakcji sportowych, rekreacyjnych i turystycznych. Uczestnicy mogli wziąć udział m.in. w: rajdzie rowerowym, marszobiegach, crossie przeszkodowym, zawodach

kajakowych. Były też plenerowe ćwiczenia jogi, a dla amatorów większego wysiłku pokazy i zajęcia w strefach siłowej i Street Workout. Imprezę poprzedziła noc z piosenką turystyczną przy ognisku, a w dniu wydarzenia, o szóstej rano, rozpoczęły się zawody wędkarskie, z udziałem wielu zawodników. Niemniejsze zainteresowanie wzbudziły pokazy modeli pływających przygotowane przez klub LOK. Dopelnieniem atrakcji nad

Wicemarszałek Piotr Bręś i burmistrz Biłgoraja Wojciech Giełniewicz odwiedzili stoiska z turystyczną ofertą, fot. Michał Lenart

Zawody wędkarskie przyciągnęły wielu uczestników w różnym wieku, fot. Michał Lenart

zalewem były turystyczne spacery z przewodnikiem po mieście oraz nowy quest „Sitarskim szlakiem Biłgoraja”.

Bogatą ofertę przedstawili też partnerzy wydarzenia w strefie wystawowej, którzy przygotowali ciekawe pokazy, konkursy i praktyczne zajęcia dla całych rodzin. Wśród wystawców nie mogło zabraknąć marszałkowskich instytucji kultury: Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym, Muzeum Badań Polarnych w Puławach, Muzeum Zamoyskich w Kozłowie. Był też regionalny przewoźnik kolejowy Polregio, który promował nowy wakacyjny rozkład jazdy z większą ilością kursów na Rostocze oraz Polesie, w tym do Okuninki nad jeziorem Białym. Wśród ponad 20 wystawców pojawili się też m.in.: Poleski Park Narodowy, Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, LOT Krasnystaw – Wrota Rostocza. Zwiedzający mogli także posilić się i spróbować smacznych regionalnych potraw i produktów na stoiskach lokalnych Kół Gospodyń Wiejskich.

Popołudnie i wieczór nad Zalewem Bojary wypełnił koncertowy maraton, a przed kilkutysięczną widownią wystąpili: WONERS, SKOLIM oraz DŻEM.

Wydarzenie, wzmocnione medialnie dzięki relacjom i wejściom na żywo na antenach Radia Lublin i TVP 3 Lublin, pokazało, że Lubelskie skutecznie wykorzystuje potencjał turystyczny, oferując mieszkańcom i turystom coraz bogatszą i bardziej różnorodną ofertę.

Dziękujemy wszystkim współorganizatorom, partnerom i uczestnikom za wspólne rozpoczęcie sezonu turystycznego 2026 oraz stworzenie wyjątkowej atmosfery wydarzenia.

Zainteresowanie małych i dużych wzbudziły pokazy modeli pływających, fot. Michał Lenart

Zalesione okolice biłgorajskiego zalewu to idealne miejsce na rowerowe rajdy i inne aktywności w plenerze, fot. Michał Lenart

Występ SKOLIMA wzbudził entuzjazm wielotysięcznej widowni, fot. Michał Lenart

MARKA TURYSTYCZNA POLESIE

Z WIZYTĄ U DOMINIKA

Dąb Dominik to najstarsza i jedna z najchętniej odwiedzanych ścieżek przyrodniczych na Polesiu Lubelskim. Kładki i pomosty pozwalają na wejście w niedostępne moczary i torfowiska, a ważnymi punktami trasy są pomnikowy dąb i jezioro Moszne. Poleski Park Narodowy zaprasza do bliskich spotkań z przyrodą na tej i innych znakowanych ścieżkach, w tym również dostosowanych dla osób starszych, niepełnosprawnych czy też rodzin z małymi dziećmi.

fol. Michał Lenart

W województwie lubelskim mamy już określone obszary promowane pod wspólną mocną marką, wyróżnione tytułem Polskiej Marki Turystycznej. Są to: Kraina Lessowych Wąwozów obejmująca znaczną część zachodniej części regionu z Nałęczowem i Kazimierzem Dolnym, Lublin Miasto Inspiracji (obie marki wyróżnione w 2019 r.) oraz Roztocze (wyróżnione w 2023 r.). Obecnie Zarząd Województwa Lubelskiego wspiera starania gmin z powiatu krasnostawskiego w budowie Marki Turystycznej „Kraszczady” oraz jest partnerem poleskich gmin i powiatów chcących zintegrować się i promować wspólną ofertę w ramach Marki Turystycznej „Polesie”.

PRZYRODA POLESIA

Największym atutem Polesia jest przyroda, która na znacznych obszarach zachowała niemal naturalny charakter. Chroni ją Poleski Park Narodowy, utworzony w 1990 roku jako pierwszy w kraju park o charakterze wodno-błotnym. Tak rozległe obszary torfowiskowe, z płytkimi jeziorami, stawami i wieloma innymi podmokłościami, znaleźć można w Polsce jeszcze tylko w Biebrzańskim Parku Narodowym. Poleskie bagna i moczary, chronione zarówno w parku narodowym, jak i w parkach krajobrazowych (Poleski, Pojezierza Łęczyńskiego oraz

Sobiborski), zostały uznane za szczególnie cenne dla środowiska w ramach Konwencji Ramsarskiej, a paryska komisja UNESCO włączyła je do Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie” (obejmującego też Polesie Nadbużańskie na Białorusi i Pojezierze Szackie na Ukrainie). Mimo wielu nietrafionych działań człowieka, w tym wieloletniej melioracji i prób rozwijania gospodarki rolnej, na Polesiu nie brakuje życiodajnych obszarów wodno-błotnych. Chronione i rozsądnie udostępniane, są doceniane przez naukowców oraz przez turystów, którzy coraz chętniej odwiedzają te tereny (w ubiegłym roku PPN miał ok. 100 tys. gości). Ten trend można rozwijać,

Jezioro Moszne, fol. Michał Lenart

oczywiście przy odpowiednim zarządzaniu i promowaniu naturalnych zasobów oraz wykorzystaniu innych walorów Polesia, jak miejsca i zabytki wielokulturowej i wieloreligijnej przeszłości, a także bogactwo ludowych i kulinarnych tradycji.

POLESKIE ŚCIEŻKI

Wśród pięciu ścieżek Poleskiego Parku Narodowego najpopularniejsza jest najmłodsza – „Czahary”. Nazwa nawiązuje do staropolskiego określenia trudno dostępnych mokradł, porośniętych karłowatymi drzewami i krzewami. Ścieżka została wytyczona w południowej części PPN i prowadzi przez największe parkowe torfowisko – Bagno Bubnów. Na przejście całej trasy o długości 6,5 km potrzeba ok. 2,5 godz. Turyści mają do dyspozycji szerokie kładki nad mokradłami, a także zadaszone platformy widokowe i mniejsze do odpoczynku, oraz dwie wieże widokowe – w Zastawiu i Kulczynie. Ścieżka, dostępna dla niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi w wózkach, pozwala na poznanie bogatej flory i fauny torfowiska, w tym wielu gatunków ptaków

Na południe od „Perehodu”, w sąsiedztwie wsi Lipniak, zlokalizowana jest ścieżka przyrodniczo-historyczna „Obóz powstańców”. Trasa, o długości ok. 4 km i czasie przejścia 2-3 godz., bierze początek w Lipniaku z małym parkingiem, zadaszeniem turystycznym, toaletą i miejscem na ognisko. Prowadzi na wschód na dawne leśne uroczyska, w których stacjonowali powstańcy 1863 roku, a płk Karol Krysiński prowadził szkolenia dla nowych rekrutów przysabiające do walk z wojskami carskimi. Na trasie można zobaczyć także stare martwe drzewo nazywane „dębem powstańców” oraz miejsce zwane „Mogiłkami”, kryjące ponoć zbiorową powstańczą mogiłę. Znaczna część lasu to zalany wodą ols kępowo-dolinkowy, z którym sąsiadują rozległe Łąki Zienkowskie (oglądanie panoramy umożliwia wieża widokowa). Z grobli lokalnego kanału melioracyjnego można podziwiać liczne żeremia bobrów, które stale pracują nad utrzymaniem w okolicy wody. A to powoduje napływ ryb i obecność ptaków wodno-błotnych.

Ścieżka „Spławy” jest najdłuższą, ale i najczęściej odwiedzaną w Poleskim Parku Narodowym. Dystans ok. 7,5 km można pokonać w czasie 2,5-3 godz., a ponad 4

m, jest obficie porośnięty roślinami wodnymi i szuwarowymi, w tym charakterystycznymi dla Polesia roślinami mięsożernymi, jak aldrowanda pęcherzykowata czy płycacz zwyczajny. Duży pomost nad wodą pozwala na obserwację wielu ptaków wodnych, w tym łabędzi, żurawi, czapli, kaczek, a także ptaków drapieżnych z bieliem i błotniakiem stawowym.

Rosiczka okrągłolistna. fot. Michał Lenart

Storczyk kukawka. fot. Michał Lenart

Zaskroniec w jeziorze Moszne. fot. Błażej Pasternak

z dominującymi żurawiem i czapłą białą, ale także rzadką wodniczka, kulikiem wielkim, bekasem kszyskiem, rycykiem czy kaczka podgorzałką.

Ornitologowie i miłośnicy rodzimej awifauny z pewnością wybiorą też ścieżkę „Perehod”. Trasa o długości ok. 5 km i czasie przejścia 2 godz., została poprowadzona nad brzegami stawów pieszowolskich, położonych w północnej części Poleskiego Parku Narodowego. Dwie wieże widokowe i schron ornitologiczne umożliwiają obserwacje najważniejszych ptaków. W sumie w obszarze PPN spotkać można blisko 200 gatunków, w tym aż 150 lęgowych. Dziesiątki z nich można zobaczyć podczas spaceru ścieżką „Perehod”.

km stanowią drewniane kładki, pomosty widokowe i wypoczynkowe. Trasa przeszła ostatnio modernizację (m.in. poszerzenie drewnianych kładek z nowymi wygodnymi podjazdami), dzięki czemu stała się zdecydowanie bardziej dostępna dla niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi na wózkach. Spacer, który rozpoczynamy przy Ośrodku Dydaktyczno-Muzealnym PPN w Starym Żalczu (obecnie w remoncie), pozwala na przejście przez torfowisko porośnięte gęstymi krzewami, m.in. wierzbą, łozą i kośną łąką, las bagieny i torfowisko przejściowe zwane spleją lub spławami. Bagieny teren to dawna zatoka Jeziora Łukie. Największy zbiornik Poleskiego Parku Narodowego, o powierzchni ok. 130 ha i głębokości do 6

fot. Michał Lenart

DĄB DOMINIK

Ścieżka „Dąb Dominik” jest szczególna, bo upamiętnia jednego z twórców Poleskiego Parku Narodowego, wybitnego polskiego botanika prof. Dominika Fijałkowskiego. Związany z lubelskim UMCS, badał i opisał niemal wszystkie w naszym województwie naturalne zbiorowiska roślinne i wiejskie parki. Był założycielem i pierwszym dyrektorem Ogrodu Botanicznego UMCS. Opracował założenia i zabiegał o utworzenie wielu rezerwatów przyrody (z 70 wnioskowanych utworzono 50) oraz parków narodowych (powstały dwa – poleski i roztoczański, a kolejne dwa – Chełmski i Lasów Janowskich to dziś parki krajobrazowe).

Imię upamiętniające wielkiego naukowca i badacza lubelskiej przyrody otrzymał też pomnikowy dąb szypułkowy, znajdujący się na ścieżce. Okazałe drzewo ma już ponad 300 lat i mierzy w obwodzie ok. 400 cm.

Ścieżka „Dąb Dominik” ma dwa warianty długości 2,5-3,5 km, a do jej przejścia potrzeba ok. 1-2 godz. Początek znajduje się w Kolonii Łomnica, przy parkingu i turystycznym zadaszeniu, z toaletą i miejscem na ognisko. Krótsza trasa, umożliwiająca dojście do dębu oraz nad Jezioro Moszne, prowadzi drogami gruntowymi i szerokimi kładkami, dostępnymi dla niepełnosprawnych i rodzin z małymi dziećmi w wózkach. „Dominik” rośnie w dość gęstym grądzie grabowo-dębowym, który w miarę zbliżania się do jeziora ustępuje miejsca olsowi kępowo-dolinkowemu, w którym dominuje olsza czarna. Wilgotny ols, przez cały rok zalany wodą, z drzewami porastającymi wysokie kępy, to doskonałe środowisko żółwi błotnych.

Pomiędzy olsem a jeziorem znajduje się torfowisko przejściowe z karłowatymi drzewami i wieloma rzadkimi roślinami, jak owadożerne rosiczki czy barwne storczyki. Jezioro Moszne, o powierzchni 17 ha i głębokości blisko 17 m, jest silnie zamulone i w części porośnięte gęstym kożuchem

Wstęp na ścieżki „Dąb Dominik”, „Czahary”, „Spławowy”, „Obóz Powstańczy” i „Perehod” jest płatny. Jednorazowy bilet na jedną ścieżkę kosztuje 7 zł (normalny) i 3,5 zł (ulgowy). Lepszą opcją są bilety jednodniowe na wszystkie ścieżki za 16 lub 8 zł, albo bilety trzydniowe za 21 lub 10,50 zł, także umożliwiające wstęp na wszystkie ścieżki.

Zakup biletów można dokonać w Ośrodku Dydaktyczno-Administracyjnym PPN w Urszulinie, a także przez platformę eParki.pl pod adresem: poleskipn.eparki.pl.

W okresie od 1 kwietnia do 31 października Ośrodek w Urszulinie czynny jest codziennie od 8 do 20.

W Poleskim Parku Narodowym udostępniane są bezpłatnie: ścieżka rowerowa „Mietułka” (o długości ok. 21 km, prowadząca m.in. nad stawami w Pieszowoli), Ośrodek edukacyjny „Poleskie Sioło” w Wytycznie (prezentujący typową poleską zagrodę z wyposażeniem) oraz Ośrodek Ochrony Żółwia Błotnego (w ODA PPN w Urszulinie).

Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny w Starym Załuczu jest zamknięty z powodu remontu. Nieczynne są także ścieżka edukacyjna „Żółwik” oraz Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt.

roślin. Na otwartej taflī można dostrzec żółte kwiaty grążeli i białe grzybieni. Duża pływająca platforma pozwala na podziwianie dzikiej przyrody, z ruchliwymi i głośnymi ptakami, jak kaczki, mewy, rybitwy, perkozy, ale też łabędzie, czaple, żurawie.

Po odwiedzeniu jeziora można wybrać jedną z dwóch możliwości – powrót do miejsca wyjścia, albo dalszy spacer na zachód do wsi Jamniki. Znad jeziora kierujemy się na południe, gdzie jest turystyczne zadaszenie, a nieco dalej, w miejscu zwanym rozstajami, ścieżka się rozwidla. Kontynuując spacer na południe, dojdziemy do „Dębu Dominik”, skąd znana już ścieżką wrócimy do Kolonii Łomnica. Wybierając wariant dłuższy, czeka nas jeszcze wędrówka (ok. 1,5 km) przez bór bagieny (sosnowy, ale z typowymi dla Polesia brzoźami brodawkowatą i omszoną) i łany bagna zwyczajnego. Będziemy przechodzić też przez torfowisko przejściowe i obok śródlęśnych zbiorników wodnych, zwanych torfiankami, które są pozostałością po dawnej eksploatacji torfu opałowego.

Rozstaje na ścieżce Dąb Dominik, fot. Błażej Pasternak

fot. Michał Lenart

II LUBELSKA NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

To był wyjątkowy czas pełen żywej tradycji, muzyki oraz wspólnotowej radości. II Lubelska Noc Świętojańska, zorganizowana 20 czerwca br. w Muzeum Wsi Lubelskiej, przyciągnęła tysiące odwiedzających, którzy wspólnie celebrowali jedno z najpiękniejszych świąt w polskim kalendarzu obrzędowym.

MIĘDZYPOKOLENIOWE ODKRYWANIE TRADYCJI

fot. Michał Lenart

Przez całe sobotnie popołudnie mieszkańcy Lublina i regionu – od najmłodszych do najstarszych – z wielkim zaangażowaniem brali udział w bezpłatnych warsztatach rękodzielniczych. Pod okiem instruktorów powstawały setki plecionych wianków, tradycyjne lalki motanki oraz unikalne dzieła z wikliny. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się pokazy dawnej kuchni oraz Jarmark Tradycji, gdzie można było skosztować regionalnych przysmaków. Wonnym aromatem kusily pokazy i warsztaty zielarskie. Prawdziwe apogeum emocji nastąpiło wieczorem, gdy słońce zaczęło chować się za horyzontem. Świętojański Zmierzch otworzył występ Zespołu Obrzędowego z Hańska w spektaklu „Teatrum Wilia Świętego Jana”. Chwilę później poznaliśmy laureatów konkursu na najpiękniejszą świętojańską stylizację – pomysłowość uczestników i dbałość o tradycyjne detale strojów zachwyciły jury. Jednym z najbardziej magicznych momentów było puszczanie uwitych wcześniej wianków na wodę muzealnego stawu, a następnie rozśpiewany korowód przeszedł na wyspę. To właśnie tam, we wspólnym kręgu śpiewu i tańca, odbyła się zjawiskowa inscenizacja rozpalenia ogniska obrzędowego. Następnie wszystkich uczestników porwała do tańca Kapela Yana Gisawy.

Zwierzchniem wydarzenia, które dosłownie rozgrzało serca tysięcy zgromadzonych widzów, był zapierający dech w piersiach pokaz Teatru Ognia. Dynamiczne widowisko z ogniem i feerią wirujących iskier na tle zażytkowej architektury skansenu stworzyły spektakl, który na długo zapadnie w pamięci uczestników. II Lubelska Noc Świętojańska udowodniła, że dawne obyczaje wciąż są żywe, bliskie sercom zarówno starszych,

jak i bardzo młodych mieszkańców regionu. To oni, obok organizatorów, artystów i rzemieślników, stworzyli niepowtarzalną atmosferę tego wydarzenia.

Organizatorami II Lubelskiej Nocy Świętojańskiej byli: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Muzeum Wsi Lubelskiej oraz Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, a partnerem Rodowita z Roztocza Sp. z o.o.

Magyczna chwila puszczania wianków na wodę. fot. Michał Lenart

Rozpalenie obrzędowego ogniska. fot. Michał Lenart

Nocny pokaz Teatru Ognia. fot. Michał Lenart

AKTYWNY WYPOCZYNEK Z LUBELSKIMI PARKAMI KRAJOBRAZOWYMI

Naturalny charakter rzeki sprawia, że Wieprz jest uznawany za jedną z najatrakcyjniejszych tras kajakowych w Polsce Wschodniej. Jego spokojny nurt, stosunkowo niewielkie trudności techniczne oraz różnorodność krajobrazów przyciągają zarówno początkujących, jak i doświadczonych kajakarzy. Czy jest lepszy sposób, by poznać Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z licznymi obszarami chronionymi niż z perspektywy kajaka?

for. Michał Zieliński

KAJAKIEM PO WIEPRZU

Wieprz jest największą rzeką województwa lubelskiego, w całości biegu położoną w jego obszarze. Bierze swój początek w Wieprzowie Tarnawackim na Rztoczku Środkowym, by po ok. 303 km znaleźć ujście do Wisły w okolicach Dębłina. Rzeką niemal na całym swoim biegu zachowała naturalny, pierwotny charakter. Wijąc się niespiesznie wśród

łąk, lasów i pól, tworzy malowniczą, ożywczą wstęgę. Atutem Wieprza jest to, że niemal cały (z wyjątkiem początkowego biegu oraz odcinka znajdującego się w obszarze Rztoczańskiego Parku Narodowego) może być wykorzystywany przez kajakarzy, jeżeli tylko pozwala na to stan wody. Zainteresowanie spływami

na tej rzece spowodowało pojawienie się dość licznych wypożyczalni kajaków i sprzętu, a w niektórych miejscach powstały dobrze urządzone stacje wodniackie.

PRZYRODNICZE BOGACTWO

Dolina Wieprza należy do najcenniejszych przyrodniczo obszarów Lubelszczyzny. Występują tu liczne gatunki ptaków lądowych, wodnych i błotnych. Przy odrobinie szczęścia można stanąć oko w oko z czapłą, bielikiem, bocianem czarnym, krwawodziobem, zimorodkiem, żołą, czy też remizem. W wodach rzeki żyją różnorodne gatunki ryb, a w nadrzecznych zarostach można spotkać bobry, wydry, piżmaki oraz liczne gatunki płazów.

Szczególną wartość przyrodniczą mają starorzecza, podmokłe łąki oraz naturalne lasy łęgowe. Dolina rzeki pełni funkcję ważnego korytarza ekologicznego, umożliwiającego migrację wielu gatunków zwierząt. Dla miłośników przyrody spływ kajakowy staje się swoistą lekcją pozwalającą lepiej zrozumieć funkcjonowanie ekosystemów rzecznych. Podczas wyprawy oprócz obserwacji awifauny, roślinności wodnej oraz nadbrzeżnej nie sposób nie dostrzec naturalnych procesów kształtujących koryto rzeki – obrywów burt, tworzenie się meandrów, wysp i odsypisk. W czasie spływu kajakarze mają okazję zobaczyć miejsca trudno dostępne z lądu i poznać przyrodę z zupełnie innej perspektywy.

Naturalne koryto Wieprza w Nadwieprzańskim Parku Krajobrazowym, fot. Marcin Jabłoński

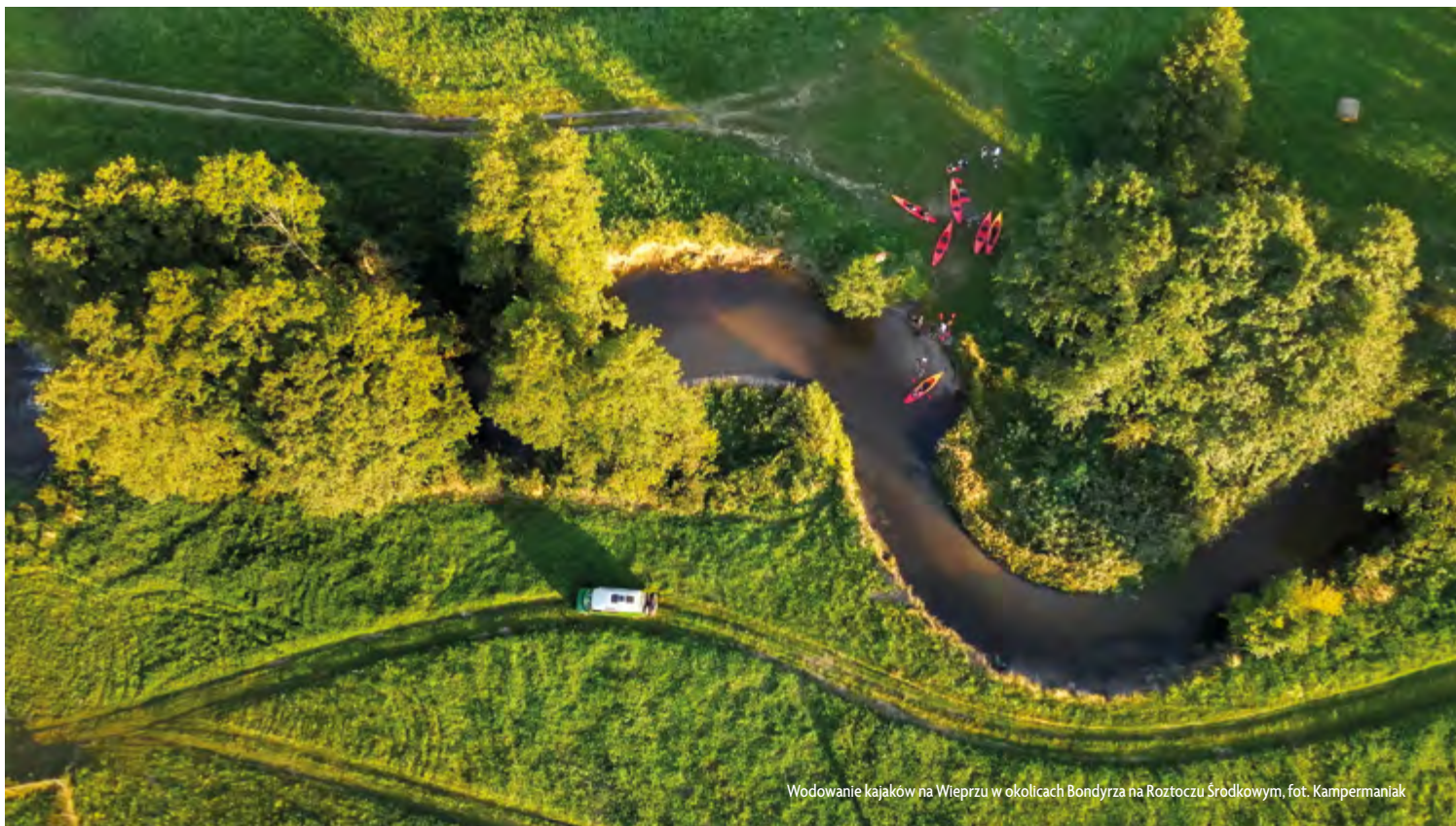
AKTYWNE SPOTKANIE Z NATURĄ

Jednym z największych atutów spływów Wieprzem jest niezwykła różnorodność mijanych krajobrazów. W górnym biegu rzeka jest wąska i przepływa przez zalesione tereny Rostocza. Woda w rzece jest tutaj wyjątkowo czysta z silnie rozwiniętą roślinnością zanurzoną, a brzegi porastają piękne lasy i bujna roślinność nadbrzeżna. Dodatkowych atrakcji podczas spływu w jej

roztoczańskim odcinku dostarczają pnie zatopione w nurcie rzeki, zwalone drzewa, oraz konary zwisające tuż nad lustrem wody. Niewątpliwą atrakcją są również liczne występujące tutaj piaszczyste mielizny, przez które przy niskim stanie wód, istnieje konieczność przeciągnięcia kajaka.

Poniżej Rostocza rzeka zasila największy w regionie zalew w Nieliszu (ok. 950 ha) i płynie poprzez dzikie łąki i pola, tworząc bardzo liczne i głębokie zakola (np. w Izbickim Przełomie Wieprza). Kulminacyjny przełomowy odcinek w swym środkowym

biegu rzeka osiąga w obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, w okolicach Łęcznej i Kijan. To tutaj napotkamy na ostatni wartki nurt Wieprza, płynącego pomiędzy wysokimi (na ponad 20 m) brzegami, a nieco dalej na północ rzeka zmienia swój charakter na wybitnie nizinny. W dolnym biegu rzeka płynie już szeroką doliną, tocząc swoje wody leniwie przez niezliczone meandry i zakola. Nadbrzeżne zadrzewienia zastępują tutaj trzcinowiska i szuwały, a w rzecznej dolinie, zajmowanej przez łąki i pastwiska, powstają rozlewiska.

Wodowanie kajaków na Wieprzu w okolicach Bondyrza na Rostoczu Środkowym, fot. Kampermaniak

W ZDROWYM CIELE ZDROWY DUCH

Spływy kajakowe należą do najzdrowszych form aktywnego wypoczynku. Wiosłowanie angażuje mięśnie ramion, pleców, klatki piersiowej i brzucha, jednocześnie poprawiając wydolność układu krążenia i oddechowego. Ruch wykonywany podczas spokojnego spływu nie obciąża stawów, dzięki czemu jest odpowiedni dla osób w różnym wieku.

Przebywanie na świeżym powietrzu, z dala od miejskiego hałasu, sprzyja redukcji stresu i poprawie samopoczucia. Szum wody, śpiew ptaków oraz otaczająca zieleni działają relaksująco i pomagają odzyskać równowagę psychiczną. Wielogodzinny wypoczynek, także aktywny, na łonie natury poprawia koncentrację, obniża napięcie nerwowe i wspomaga regenerację

Spływ Wieprzem z Dorohuczy do Jaszczowa, fot. archiwum LROT

KAJAKI W NPK

Parki krajobrazowe są doskonałym miejscem do uprawiania różnorodnych form turystyki w sposób zrównoważony i nieinwazyjny. Zachwycają pięknymi krajobrazami, bogactwem przyrody i spokojem, a jednocześnie – w przeciwieństwie do parków narodowych – są szerzej dostępne dla turystów. Jedną z form popularyzowania tych wyjątkowych miejsc są rajdy piesze i rowerowe oraz spływy kajakowe. Latem szczególnie polecamy spływ środkowym odcinkiem

Wieprza, który przepływa przez Nadwieprzański Park Krajobrazowy. Jego obszar można pokonać kajakiem w ciągu 2–3 dni, jednak osobom rozpoczynającym przygodę z kajakarstwem lub dysponującym tylko jednym dniem polecamy trasę z Łęcznej do Jawidza. Na tym odcinku Wieprz płynie malowniczym przełomem o stromych skarpach osiągających miejscami nawet 25 metrów wysokości.

Spływ najlepiej rozpocząć na jednym z zakol rzeki w Łęcznej, pośród rozległych nadwieprzańskich łąk. Dokładne miejsce wodowania z pewnością wskażą pracownicy

działających w okolicy wypożyczalni kajaków.

Spływ kończy się przy charakterystycznym „akwedukcie” – dawnym odprowadzalniku ścieków z Lublina, który przestał pełnić swoją funkcję po wybudowaniu miejskiej oczyszczalni. Dzięki temu Wieprz odzyskał czystą wodę i dziś zachwyca swoim naturalnym charakterem.

Z HISTORIĄ PO DRODZE

Spływ kajakowy Wieprzem to nie tylko forma rekreacji, ale również doskonała okazja do poznawania historii i kultury regionu. Wzdłuż całej rzeki rozsiane są liczne miejscowości o bogatej i niezwyklej historii. Wiele z nich poszczycić może się zabytkowymi kościołami, pałacami, dworami i młynami wodnymi. Szczególnie interesujące są: Krasnobród, Bondyż, Zwierzyniec, Szczecbrzeszyn, Izbica, Tarnogóra, Krasnystaw, Łysolaje, Jaszczów, Łęczna, Zawieprzyce, Kijany, Serniki, Lubartów, Jeziorzany, Sobieszyn, Kośmin, Dęblin.

W obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego warto zobaczyć np. dawne ziemiańskie dwory w Łysolajach, Jaszczowie, Łańcuchowie, neorenesansowy pałac Sonnenbergów w Kijanach, a największe wrażenie na kajakarzach robi zespół zamkowo-parkowy w Zawieprzycach, malowniczo położony na wysokiej skarpie nad Wieprzem. Meandrująca rzeka sprawia, że w pewnym momencie dokładnie na wprost ukazują się oczom kajakarzy ruiny dawnego

Pałac Sonnenbergów w Kijanach, fot. Michał Zieliński

Głębokie zakole Wieprza w Tarnogórze, fot. Michał Lenart

zamku oraz barokowa kaplica. To jeden z najbardziej rozpoznawalnych widoków doliny Wieprza. Z Zawieprzycami związana jest również miejscowa legenda. Według podań właściciel majątku, Jan Nepomucen Granowski, po zwycięskiej odsieczy wiedeńskiej, przyprowadził do swoich dóbr licznych jeńców tureckich. Wśród nich miała znajdować się niezwykle urody grecka księżniczka Teofania. Odrzuciła ona zaloty Granowskiego, za co – jak głosi legenda – została zamurowana w jednej z zamkowych komnat. Od tamtej pory duch nieszczęśliwej dziewczyny ma błąkać się po nadwieprzańskich łąkach.

Romantyczna legenda towarzysząca tajemniczemu miejscu, jakich nad Wieprzem znajdziemy z pewnością więcej. Warto je odkryć, wybierając kajakową wyprawę po niezliczonych meandrach rzeki nie tylko w Nadwieprzańskim Parku Krajobrazowym. Do zobaczenia na Wieprzu!

Marcin Jabłoński, OEE Sobieszyn
Michał Zieliński, ZLPK O/Lubartów

Na Wieprzu w Jezioranach, fot. Monika Gołoś

Meandry Wieprza w okolicach Pełczyna na południowym krańcu Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, fot. Grzegorz Krol

PO KOLEI Z LUBELSKIM!

Gdybyśmy redagowali osobisty słownik synonimów, to z pewnością do słowa WAKACJE dopisałibyśmy: woda, las, słońce, namiot, piasek, piłka, kajak, rower, podróże... Także tę koleją, najlepiej z rowerem na pokładzie. Każda z tych rzeczy i aktywności zachęca do oderwania się od codziennych obowiązków i wyruszenia w świat z obraniem odpowiedniego azymutu. Warto zaryzykować stwierdzenie, iż niemal wszystko, czego szukamy, znajdziemy wyznaczając kierunek na Lubelskie.

Kiedy już w stolicy regionu – Lublinie sprawdziemy, jak smakuje cebularz, odnajdziemy wszystkie lubelskie koziołki, poznamy historię „koziego grodu” w podziemiach Starego Miasta, przeniesiemy się w czasie w Muzeum Wsi Lubelskiej i po tym wszystkim odpoczniemy w Ogrodzi Botanicznym, warto ponownie sięgnąć po kompas i mapę, najlepiej turystyczną i szybko wyznaczyć nowe miejsca do odkrycia.

ROWEROWE SZLAKI

Na wstępie nie bez powodu wymieniliśmy rower, jako jedną z tych rzeczy, która bez wątplenia kojarzy się nam z relaksem i wypoczynkiem, szczególnie w naszym województwie, w którym nie brak rowerowych szlaków (a mamy ich obecnie blisko 90 o łącznej długości ok. 3,5 tys. km).

Tylko te najważniejsze, regionalne osiągają ponad 1100 km i przebiegają przez bardzo atrakcyjne dla turystów miejsca i tereny. To pięć szlaków: Lublin – Wola Uhruska (o długości 110 km), Nadbużański Szlak Rowerowy (Janów Podlaski – Włodawa – Hrubieszów, 258 km), Lublin – Kazimierz Dolny (72 km), Kazimierz Dolny – Kraśnik (106 km), Centralny Szlak Rowerowy Rostocza (Kraśnik – Zwierzyniec – Hrebennie, 187 km) oraz jeszcze dłuższy, liczący ponad 400 km, odcinek ponadregionalnego Wschodniego Szlaku GreenVelo, przebiegającego przez województwa warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie. W planach są dwa kolejne ważne szlaki: regionalny Velo Wieprz, wiodący wzdłuż Wieprza – największej rzeki położonej w całości biegu w lubelskim oraz ponadregionalny Blue Valley, czyli Wiśłana Trasa Rowerowa, mająca przebiegać w kilku województwach.

transportu kolejowego. To połączenie na szczęście działa na terenie województwa lubelskiego dzięki sieci kolejowej niemal gwiazdździe rozchodzącej się z Lublina w kierunkach: Nałęczowa, Dębina, Puław i Warszawy (linia kolejowa nr 7); Lubartowa, Parczewa, Radzyń Podlaski i Łukowa (linia nr 30); Kraśnika, Stalowej Woli i Rzeszowa (linia nr 68); Świdnika, Chełma i Włodawy (linie nr 7 i 81); Krasnegostawu, Zamościa oraz Rostocza (linie nr 69 i 72).

Linie te w większości biegną w pobliżu regionalnych szlaków rowerowych lub je przecinają. Sieć kolejową regionu uzupełniają dodatkowo linia kolejowa nr 26 łącząca Dęblin z Łukowem oraz linia kolejowa nr 2, biegnąca na wschód, która pozwala na dotarcie do szlaku Green Velo oraz Nadbużańskiego Szlaku Rowerowego w Terespolu osobom podróżującym m.in. z Warszawy, Siedlec, Łukowa, Międzyrzecza Podlaskiego czy Białej Podlaskiej.

Operatorem realizującym regionalne pasażerskie przewozy kolejowe na zlecenie Samorządu Województwa Lubelskiego jest POLREGIO S.A., zapewniając komfort podróży oczekiwany przez pasażerów, co istotne – także tych podróżujących z rowerami.

Planując swój urlop warto pamiętać, iż brak bezpośredniego połączenia na kolei nie jest przeszkodą w realizacji planów. Większość pociągów jest ze sobą skomunikowana na stacjach węzłowych jak Lublin Główny, Dęblin czy Łuków w sposób umożliwiający dogodne przesiadki.

PRZYDATNE ADRESY

Polregio.pl
– strona przewoźnika, taryfy i promocje, rozkład jazdy POLREGIO S.A.

Portalpasazera.pl
– oferty połączeń, rozkład jazdy POLREGIO S.A. oraz PKP Intercity S.A.

KOLEJOWA SIEĆ REGIONU

Niemal każdy wyjazd na szlak to także przedsięwzięcie logistyczne obejmujące nie tylko noclegi, posiłki i prognozowanie pogody w celu uniknięcia deszczu, ale także sposób na dotarcie i powrót z przejechanej trasy i odwiedzonych miejsc.

W środowisku pasjonatów rowerowych panuje słuszne przekonanie, że efektywna turystyka rowerowa nie może istnieć bez

KURSY WAKACYJNE

Od ostatniego weekendu czerwca do ostatniego weekendu sierpnia regionalny przewoźnik prowadzi też sezonowe połączenia Lublina z popularnymi letniskami na Roztoczu i Polesiu.

Codziennie o godz. 7:07 wyrusza z lubelskiego dworca głównego pociąg do Bełżca (przyjazd o 9:56), którym można dojechać m.in. do: Szczepieszyna, Zwierzyńca, Józefowa i Suśca. Sezonowych połączeń do tych i innych miejscowości roztoczańskich (np. Lubyczy Królewskiej i Siedlisk, a także Werchraty czy Horyńca Zdroju na Podkarpaciu) jest więcej, jednak w większości są to albo weekendy, albo wybrane dni tygodnia (warto więc dokładnie sprawdzać rozkład). Dobrym rozwiązaniem do rozpoczęcia rowerowej wyprawy po Roztoczu Zachodnim będzie dojazd z Lublina do stacji w Kraśniku lub Szastarce, dzięki codziennym kursom lokalnym lub prowadzącym także dalej – do Rozwadowa/ Stalowej Woli.

Spore wzięcie mają letnie połączenia kolejowe z Lublina przez Chełm do Włodawy, umożliwiające dojazd do letniskowych wsi: Ruda Huta, Uhrusk (Wola Uhruska, Bytyń), Majdan Stuleński, Stulno, Sobibór, a przede wszystkim do Okuninki nad j. Białym, będącej najpopularniejszym ośrodkiem wakacyjnego wypoczynku w regionie. Kursy w soboty, niedziele i dni świąteczne. Pociągi wyjeżdżają z Lublina o 7:41 i o 14:48, dojeżdżając do Chełma o 8:48 i 15:55, a do Włodawy (Orchówka) o 10:18 i 17:23. Wyjazdy z Włodawy o 10:35 i 17:45, z Chełma o 12:07 i 19:15, a przyjazdy do Lublina o 13:15 i 20:21. Tymi samymi pojazdami można podróżować dalej, bo o godz. 13:45 i 20:42 jadą przez Nałęczów i Puławę do Dębina.

BILET DLA TURYSTY

Zanim kupimy bilet, warto zrobić rozeznanie w ofercie taryfowej i promocjach przygotowanych przez POLREGIO S.A., wśród których znajdziemy m.in. bilet turystyczny (59,00

zł) oraz mini bilet turystyczny (48,00 zł). Pierwsze uprawniają do podróży w pociągach POLREGIO i innych współpracujących przewoźników regionalnych, drugie tylko w pojazdach POLREGIO.

Bilety turystyczne umożliwiają nieograniczone podróże po całym kraju od godz. 18 w dzień poprzedzający rozpoczęcie weekendu lub świąt, aż do 6:00 rano pierwszego dnia roboczego po nich. Na bilecie należy wpisać imię i nazwisko oraz posiadać dokument stwierdzający tożsamość. Podróżny może potwierdzić swoje dane również przy użyciu aplikacji mObywatel.

Niezależnie od kierunku, w którym podróżujemy z rowerem, oprócz biletu dla siebie musimy kupić także bilet na przewóz roweru pod nadzorem podróżnego (8,50 zł). Możemy to zrobić zarówno w kasie biletowej, jak również bezpośrednio w pociągu. Wygodniejszą i bardziej komfortową opcją jest jednak skorzystanie z udostępnionych w wybranych lokalizacjach biletomatów, strony internetowej lub dedykowanej aplikacji mobilnej przewoźnika.

Departament Promocji, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie organizuje w tym roku dwa dwudniowe szkolenia instruktorów turystyki rowerowej dla osób, które będą w przyszłości organizować lub prowadzić wycieczki rowerowe, rajdy, wyprawy.

W pierwszym dniu kursanci poznają aspekty prawne i formalne związane z organizacją i prowadzeniem rajdów i innych imprez turystycznych. Mogą też dowiedzieć się, jak opracować trasę rowerowej wyprawy w oparciu o mapy, przewodniki, aplikacje i inne e-narzędzia. Drugiego dnia mają szansę na praktyczne sprawdzenie posiadanych umiejętności i zdobytej wiedzy, uczestnicząc w rowerowej wyprawie.

Szkolenia odbędą się 5-6 września w Janowie Lubelskim oraz 19-20 września w Radzynie Podlaskim.

Udział w szkoleniu jest bezpłatny, szczegółowe informacje z regulaminem i kartą zgłoszenia:

promocja.lubelskie.pl/aktualnosci-turystyka/szkolenie-instruktorow-turystyki-rowerowej-2026/

MARKA TURYSTYCZNA KRASZCZADY

Malownicze wyżenne tereny w okolicach Krasnegostawu, porównywane do Bieszczad i nazwane Kraszczadami, to nie tylko piękne krajobrazy, ale także wiele zaskakujących miejsc i zabytków historii, jak drewniane kościoły w Płonce, Chłaniowie i Żółkiewce.

PŁONKA

W Płonce, oddalonej od Chłaniowa o ok. 8 km, warto zobaczyć kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1793 r. Budynek o konstrukcji zrębowej, trójdzielny (z kruchtą, nawą i prezbiterium z dwoma zakrystiami), pokryty jest dwuspadowym dachem z wieżyczką na sygnaturkę. W 1793 r. wybudowana została też drewniana dzwonnica o słupowej konstrukcji. Na przykościelnym cmentarzu zachowały się kamienne klasycystyczne nagrobki z przełomu XVIII i XIX w.

Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP w Płonce, fot. Michał Lenart

Wszystkie zostały pieczołowicie odrestaurowane. Warto je zobaczyć, tym bardziej że poszczególne miejscowości i świątynie dzielą niewielkie odległości, a atrakcyjną krajobrazowo trasę można pokonać nie tylko samochodem, ale także rowerem.

CHŁANIÓW

Położony ok. 5 km na południe od Żółkiewki, zachwyca klimatem letniskowej wsi ze starymi zagrodami, a przede wszystkim rzymskokatolickim kościołem parafialnym pw. św. Mateusza Apostoła. Drewniana świątynia z 1746 r. ma starszą murowaną kaplicę z wcześniejszego kościoła, do której dobudowano zakrystię ze skarbcem. Obok kościoła stoi drewniana dwukondygnacyjna dzwonnica z XVIII w., a uroku przykościelnemu cmentarzowi dodają stare drzewa.

Kościół parafialny pw. św. Mateusza Apostoła w Chłaniowie, fot. Michał Lenart

ŻÓŁKIEWKA

Drewniany kościół polskokatolicki pw. św. Jakuba Apostoła to dawna greckokatolicka cerkiew św. Michała Archanioła, wybudowana w latach 1864-65 w łemkowskiej wsi Regetów Niżny w Beskidzie Niskim. W 1947 r. mieszkańców wysiedlono w ramach akcji „Wisła” i świątynia stała pusta. W latach 1955-56 translokowano ją do nowo utworzonej parafii polskokatolickiej w Żółkiewce, zmieniając nieco bryłę budynku. Zachował jednak zrębową konstrukcję i trójdzielny podział (z kruchtą, nawą i prezbiterium), a na dachu nad nawą wieżę z latarnią i baniastym hełmem.

Kościół parafialny pw. Jakuba Apostoła w Żółkiewce, fot. Michał Lenart

VIII ŚWIĘTO LUBELSKICH PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH

W MEANDRACH BUGU

Nadbużański Terespol był gospodarzem Święta Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego. Patronat honorowy nad wydarzeniem, które odbyło się 14 czerwca, objął Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

Przyrodnicy z Lubelskich Parków Krajobrazowych z Danielem Pydą – dyrektorem Departamentu Środowiska i Zasobów Naturalnych UMWL, fot. ZLPK

Oficjalne uroczystości poprzedził rajd rowerowy „Szlakiem Bociana Białego”. Rankiem z pięciu miejscowości leżących w obrębie białskiego oddziału Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych – Łukowa, Trzebieszowa, Kodnia, Białej Podlaskiej i Zalesia, wyruszyły grupy rowerowe na szlaki prowadzące do Terespolu. Do rajdu z Kodnia dołączyli Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Marek Wojciechowski, dyrektor Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych Paweł Łapiński i dyrektor Departamentu Środowiska i Zasobów Naturalnych UMWL Daniel Pyda. Zmienna aura nie zniechęciła rowerzystów do poznawania uroków nadbużańskich terenów – w rajdzie łącznie wzięło udział blisko 170 osób. O poczęstunek dla nich zadbał: Koło Gospodyń Wiejskich z Kolonii Rokitno, KGW „Pyzanki” z Samowicz oraz Wójt Gminy Koderń.

Oficjalną część parkowego święta rozpoczęła msza w kościele pw. Świętej Trójcy w Terespolu, po której uczestnicy przeszli, w asyście Orkiestry Dętej z Łomaz, na festynowy plac. VIII Święto Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego zostało połączone z obchodami Dnia Dziecka, a gospodarze z Terespolu i współorganizatorzy z wielu samorządów i instytucji zadbał o szereg atrakcji. Były stoiska promujące przyrodę i ekologię regionu, przygotowane m.in. przez ZLPK, Parki Narodowe – Poleski i Roztoczański, Lasy Państwowe, Departament Środowiska i Zasobów Naturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz sąsiadów z Mazowieckiego Zespołu Parków Krajobrazowych. Swoją działalność zaprezentowali funkcjonariusze Placówki Straży Granicznej w Bohukałach i 1. Warszawskiej Brygady Pancernej – Oddziału w Białej Podlaskiej.

Nie zabrakło również popisów scenicznych dzieci i młodzieży z Miejskiego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Terespolu,

w tym rockowych zespołów „Sonic Explosion” i „Last of Kind”. Z gorącym przyjęciem spotkały się występy młodych artystów z Radzyna Podlaskiego – Orkiestry Akordeonowej ARTI SENTEMO i akrobatycznego Zespołu „Diament” ze Szkoły Tańca i Gimnastyki.

Tradycyjnie już podczas wydarzenia wręczono Odznakę Honorową „Przyjaciel Lubelskich Parków Krajobrazowych” osobom i instytucjom wspierającym parki w codziennej pracy. W tym roku uhonorowani zostali: Beata Bytof-Szpera – Kierownik Centrum Informacji Turystycznej w Białej Podlaskiej, Jacek Danieluk – Burmistrz Miasta Terespol, Michał Litwiniuk – Prezydent Miasta Biała Podlaska, Anna Pietrusik – Dyrektor Miejskiego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Terespolu, Karol Zalewski – leśnik oraz pasjonat przyrody i fotografii.

Karol Zalewski jest współautorem wystawy fotograficznej „Natura tu i teraz”, której część była eksponowana na festynie.

Dużym zainteresowaniem dzieci i całych rodzin cieszył się konkurs wiedzy o bocianie białym, a najmłodsi mogli bawić się w specjalnie dla nich przygotowanej strefie relaksu z dmuchańcami.

Grupa rajdowa z wicemarszałkiem Markiem Wojciechowskim w Kodniu, fot. ZLPK

Stoiska promocyjne Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, fot. ZLPK

W 2026 roku świętuje nie tylko Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, skupiający 17 parków w całym województwie, a wszystkie 125 parków krajobrazowych w Polsce. Z tej okazji 30 czerwca 2026 r. w Warszawie odbyła się ogólnopolska konferencja, zorganizowana przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Porozumienie Parków Krajobrazowych Polski. W spotkaniu uczestniczył dyrektor ZLPK Paweł Łapiński.

PARADA BOCIANÓW Z LUBELSKIMI PARKAMI KRAJOBRAZOWYMI

Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział w Białej Podlaskiej już po raz trzeci włączył się w obchody Święta Bociana Białego, które odbyło się 29 maja br. W trakcie imprezy rozstrzygnięto Wojewódzki Konkurs plastyczny pt. „Bocian w krajobrazie”, na który nadesłano aż 976 prac. W wydarzeniu uczestniczył – Marek Wojciechowski, Wicemarszałek Województwa Lubelskiego.

foto: Michał Janiak

„MAŁE BOCIANKI” W BIAŁEJ PODLASKIEJ

Jedna z nagrodzonych prac autorstwa Ewy Kobel,
fot. Zyta Chajkaluk

prawną, a ich przetrwanie zależy od naszych aktywnych działań ochronnych.

Po części oficjalnej scena amfiteatru ożyła dzięki występom artystycznym dzieci. Młodzi artyści recytowali wiersze oraz śpiewali piosenki dedykowane bocianom. Zwieńczeniem uroczystości była barwna, rozśpiewana „parada bocianów”, która przeszła alejami Parku Radziwiłłów. Na mecie marszu na dzieci czekało edukacyjne miasteczko plenerowe. Gry, zabawy oraz konkursy przyrodnicze przygotowali przyrodnicy i edukatorzy z: Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych, Metacentrum Multimedialnej Biblioteki dla dzieci i młodzieży „BARWNA” oraz Straży Ochrony Przyrody w Białej Podlaskiej.

Zyta Chajkaluk

NASZE BOCIANY

Szacuje się, że w Polsce gniazduje około 45 tys. par bocianów, co stanowi aż jedną szóstą globalnej populacji tego gatunku. Prawdziwym bocianim zagłębiem są regiony na wschodzie naszego kraju, w tym Lubelszczyzna. Najnowsze dane pochodzą z Międzynarodowego Spisu Bociana Białego z 2024 r. Na obszarze naszych parków krajobrazowych doliczono się ponad 1700 gniazd bociana białego, w których bezpiecznie wychowało się 2434 młodych. Największym zagęszczeniem wyróżnia się Park Krajobrazowy „Podlaski Przełom Bugu” – z 230 tamtejszych gniazd szczęśliwie wyprowadzono 301 młodych osobników.

Bocian biały (*Ciconia ciconia*) to nieodłączny element i ikona polskiego krajobrazu i ludowych tradycji, także województwa lubelskiego. Ptak ten od wieków cieszy się ogromną sympatią i szacunkiem. Żeby podkreślić jego wyjątkowe znaczenie, obchodzone jest (od 2003 roku z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Przyrody „pro Natura”) Święto Bociana Białego. W tegorocznym, zorganizowanym w naszym regionie 29 maja w Białej Podlaskiej, wzięło udział ok. 450 dzieci przebranych za „małe bocianki”. Głównym celem obchodów jest popularyzacja wiedzy o życiu bocianów oraz uświadamianie opinii publicznej o zagrożeniach, które na nie czyhają. Warto pamiętać, że polskie bociany są objęte ścisłą ochroną

Wicemarszałek Marek Wojciechowski i dyrektor ZLPK Paweł Łapiński z laureatami konkursu plastycznego „Bocian w krajobrazie”,
fot. Alicja Sulima

PLENERY EDUKACYJNE 2026

Województwo Lubelskie po raz szósty stawia na profesjonalną edukację ekologiczną młodego pokolenia w oparciu o współpracę z sektorem pozarządowym. W okresie od 15 czerwca do 30 września 2026 roku blisko 740 młodych mieszkańców regionu odbędzie pasjonujące wyjazdy do parków narodowych i krajobrazowych, aby uczestniczyć w plenerowych lekcjach i warsztatach zdecydowanie poszerzających wiedzę o przyrodzie.

Podpisanie umowy z przedstawicielami Lubelskiej Chorągwi ZHP, fot. Michał Lenart

Z PRZYRODĄ NA TY

Urząd Marszałkowski już po raz szósty zdecydował się na takie działanie, ogłaszając konkurs ofert „Plenery edukacyjne” dla organizacji pożytku publicznego. 11 czerwca 2026 roku Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Marek Wojciechowski podpisał umowy na realizację zadań publicznych z dziewięcioma organizacjami, które otrzymają dotacje celowe o łącznej wartości prawie 200 tys. zł. Środki te pozwolą na zorganizowanie bezpłatnych wyjazdów edukacyjnych dla 737 dzieci i młodzieży z regionu, które rozpoczną się 15 czerwca i potrwać do 30 września 2026 roku.

Głównym celem projektu jest prowadzenie edukacji w terenie, a zaplanowane wycieczki i zajęcia będą odbywać się w cennych przyrodniczo obszarach województwa lubelskiego. Uczestnicy plenerów odwiedzą: Poleski Park Narodowy, Rostoczański Park Narodowy, Strzelecki Park Krajobrazowy, Kazimierski Park Krajobrazowy, Kozłowiecki Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Lasy Janowskie, Rezerwat przyrody „Czarotowe Pole” na Rostoczu, Rezerwat przyrody „Jata” w Lasach Łukowskich, Muzeum Wsi Krasnobrodzkiej w roztoczańskim Krasnobrodzie, Nadleśnictwo Biała Podlaska i Stadninę Koni w Janowie Podlaskim.

Na młodzież czeka bogaty program edukacyjny i rekreacyjny. Formuła wyjazdów obejmuje liczne warsztaty tematyczne, zwiedzanie z przewodnikami, piesze spacerory oraz spotkania integracyjne przy ogniskach. Teorię z praktyką połączą gry i zabawy terenowe, specjalistyczne szkolenia oraz laboratoryjne zajęcia badawcze.

– Plenery edukacyjne są to zajęcia dla dzieci i młodzieży w terenie w formie dwu- lub trzydniowych wycieczek, warsztatów i zajęć

edukacyjnych, które mają na celu zaznajomienie się z przyrodą, zasobami naturalnymi i kulturowymi. Jest to otwarty konkurs dla organizacji pozarządowych, które są odpowiedzialne za ogłoszenie tych zajęć, rekrutację dzieci i młodzieży z danego obszaru i przeprowadzenie warsztatów. Robią to z dużym zaangażowaniem, bo w dotychczasowych pięciu edycjach plenerów uczestniczyło już pięć tysięcy młodych mieszkańców naszego województwa – podkreśla wicemarszałek Marek Wojciechowski.

Wszystkie działania zakwalifikowane do programu muszą charakteryzować się pełną odpowiedzialnością ekologiczną oraz neutralnością dla środowiska, co w praktyce oznacza całkowitą rezygnację z używania plastiku oraz wybór zbiorowych środków

transportu. Dodatkowo, aby pozostawić trwały ślad w lokalnym ekosystemie, każda z organizacji została zobowiązana do wykonania nasadzenia minimum 10 rodzimych drzew miododajnych.

Wśród dziewięciu organizacji, które otrzymały dofinansowanie na organizację tegorocznych plenerów znalazły się: Fundacja Pszczoły i Drzewa (29 998 zł), Chorągiew Lubelska Związku Harcerstwa Polskiego (29 988 zł), Ochotnicza Straż Pożarna w Rogóźnie (28 683,80 zł), Fundacja Niepodległości (26 552,25 zł), Fundacja Strefa Dorastania (25 347,50 zł), Fundacja Działań Edukacyjnych KReAdukcja (18 942,00 zł), Stowarzyszenie Czajnia (17 639,50 zł), Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Tarnawatka (13 853,00 zł), Uczniowski Klub Sportowy Azy-mut Siedliska (8 414,30 zł).

W pięciu dotychczasowych edycjach „Plenerów edukacyjnych” uczestniczyło pięć tysięcy dzieci i młodzieży, a Samorząd Województwa Lubelskiego przeznaczył kwotę 1,075 mln zł.

Wicemarszałek Marek Wojciechowski z członkami Zarządu OSP Rogóźno, fot. Michał Lenart

XXXII OGÓLNOPOLSKA
OLIMPIADA MŁODZIEŻY

XXXII OGÓLNOPOLSKA
OLIMPIADA MŁODZIEŻY
W SPORTACH LETNICH
LUBELSKIE
2026

LUBELSKIE GOSPODARZEM WIELKICH ZAWODÓW

Blisko 6000 gości z całego kraju, w tym ponad 4300 młodych zawodniczek i zawodników uczestniczy w XXXII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Letnich „Lubelskie 2026”. 36 zawodów w 21 dyscyplinach rozgrywanych jest w 11 miejscowościach województwa i 10 miastach partnerskich w innych regionach.

Lubelskie było już gospodarzem XXX OOM w sportach letnich w 2024 r., a wcześniej trzykrotnie gościło uczestników olimpiad w sportach halowych.

– Nasze województwo jest ponownie, po dwóch latach, gospodarzem największego krajowego wydarzenia z udziałem młodych sportowców. Jesteśmy z tego dumni, bo sport zajmuje bardzo ważne miejsce w działaniach Zarządu Województwa Lubelskiego, ukierunkowanych na rozwój młodego pokolenia oraz promocję naszego regionu w kraju, Europie i świecie. Wspieramy sportowe talenty, partnerujemy wielu klubom i stowarzyszeniom, towarzyszymy też polskim olimpijczykom na letnich i zimowych olimpiadach – podkreślił Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, dodając, że dzięki sprawdzonym partnerom samorządowym i sportowym

tegoroczna olimpiada z pewnością będzie wielkim świętem polskiego sportu.

GALA OTWARCIA

Marszałek Jarosław Stawiarski otworzył oficjalnie XXXII Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży „Lubelskie 2026” podczas uroczystej ceremonii inauguracji 3 lipca w Centrum Spotkania Kultur. W wydarzeniu uczestniczyły reprezentacje wszystkich województw, trenerzy, działacze sportowi oraz liczni zaproszeni goście. Byli też przedstawiciele Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz TEAM PL – Polskiego Komitetu Olimpijskiego, samorządowcy, członkowie środowiska sportowego z całej Polski. Szczęólnego znaczenia tegorocznej edycji dodaje fakt, że XXXII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Letnich „Lubelskie

2026” została objęta Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego.

Jednym z najbardziej podniosłych momentów ceremonii było złożenie uroczystego ślubowania przez zawodników, trenerów i sędziów, którzy zobowiązali się do rywalizacji zgodnie z zasadami fair play oraz poszanowaniem olimpijskich wartości. Z kolei z ust wybitnego lubelskiego olimpijczyka – pływaka Mariusza Siembidy wybrzmiał Apel Olimpijski, podkreślający znaczenie idei olimpizmu, szacunku i uczciwej sportowej rywalizacji. Aktu zapalenia znicza dokonała natomiast nie mniej znana lubelska lekkoatletka, mistrzyni Polski w sztafecie 4x400 m – Alicja Wrona-Kutrzepa. Gale otwarcia uświetniły znakomite występy młodych artystów, łączące elementy gimnastyki sportowej, akrobacji, tańca.

Olimpijski znicz zapaliła lekkoatletka Alicja Wrona-Kutrzepa

XXXII OOM w liczbach

4396 zawodniczek i zawodników;
549 trenerów;
58 delegatów związków sportowych;
21 dyscyplin;
21 miast gospodarzy, w tym 11 w woj. lubelskim.

www.facebook.com/XXXIIOOMLubelskie2026/

ARENA MŁODYCH MISTRZÓW

Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży (OOM) to największe krajowe zawody sportowe w randze Mistrzostw Polski w sporcie młodzieżowym, w których startują dzieci i młodzież w kategorii junior młodszy, w wieku 12-17 lat. Od 2016 roku OOM rozgrywana jest w bloku sportów halowych, letnich i zimowych.

Blok sportów letnich obejmuje 21 dyscyplin sportowych, z czego licząc poszczególne konkurencje zostanie rozegranych 36 zawodów sportowych. W skład bloku sportów letnich wchodzi: golf (K i M), hokej na trawie (K i M), jeździectwo skoki, jeździectwo ujeżdżenie, jeździectwo WKKW, kajakarstwo klasyczne, kajakarstwo slalomowe, kolarstwo MTB, kolarstwo szosowe, kolarstwo BMX, kolarstwo torowe, koszykówka 3x3 (K i M), lekkoatletyka, łucznicтво, pięciobój nowoczesny, piłka nożna (K i M), siatkówka plażowa (K i M), piłka ręczna plażowa (K i M), pływanie, pływanie artystyczne, pływanie piłka wodna, pływanie skoki do wody, podnoszenie ciężarów (K i M), rugby, strzelectwo sportowe, tenis, triathlon, wioślarstwo, wspinaczka sportowa, żeglarstwo. Zwycięstwo w finale Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży oznacza uzyskanie tytułu Mistrza Polski. Zawody finałowe przeprowadzone są w sportach objętych Systemem Sportu Młodzieżowego (SSM) w konkurencjach określonych w regulaminie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży na rok 2026 oraz zgodnie ze wskazaniami określonymi w Programie Ministerstwa Sportu i Turystyki „Dofinansowanie ze środków funduszu rozwoju kultury fizycznej zadań z obszaru wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży związanego ze szkoleniem i współzawodnictwem zawodników kadry wojewódzkiej oraz związanego z organizacją zawodów finałowych Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w sportach zimowych, halowych i letnich”.

Turniej piłkarski mężczyzn był rozegrany na stadionach Kraśnika i Stróż, fot. LUS

GOSPODARZE ZAWODÓW

XXXII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży „Lubelskie 2026” odbywa się w terminie od 18 czerwca do 1 września 2026 r. Zawody rozgrywane są w 11 miastach i miejscowościach województwa lubelskiego oraz w 10 miejscowościach w innych regionach kraju. Najwięcej zawodów odbywa się na stadionach, pływalniach, torach i innych obiektach w Lublinie. Stolica województwa była bądź będzie jeszcze gospodarzem finałów w następujących dyscyplinach: pływanie piłka wodna (26-28.06), lekkoatletyka (1-4.07), rugby (3-5.07), pływanie artystyczne (6-8.07), siatkówka plażowa K (8-10.07), siatkówka plażowa M (10-12.07), pływanie (14-17.07), kolarstwo MTB (7-8.08), kolarstwo BMX (21-22.08).

Inne miasta i miejscowości regionu będące gospodarzami zawodów w ramach XXXII OOM: Białka Parczewska – triathlon (17-19.07); Kraśnik – piłka nożna M (28.06-4.07), pięciobój nowoczesny (30.06-2.07), kolarstwo szosowe (10-12.07); Łuków – podnoszenie ciężarów K i M (23-26.07); Półko – jeździectwo skoki (7-8.07), jeździectwo ujeżdżenie (11-12.07); Radzyń Podlaski – koszykówka 3x3 K i M (22-24.06); Stróża – piłka

nożna M (28.06-4.07); Susiec – piłka nożna K (29.06-5.07); Tomaszów Lubelski – piłka nożna K (29.06-5.07); Urzędów – kolarstwo szosowe (10-12.07); Zamość – piłka ręczna plażowa K i M (19-21.06), tenis (29.06-4.07), łucznicтво (6-9.08).

Z uwagi na różnorodność sportów, jak i brak infrastruktury specjalistycznej część zawodów odbywa się poza granicami województwa lubelskiego. Partnerskimi miastami województwa w rozgrywaniu niektórych dyscyplin są: Bydgoszcz – strzelectwo sportowe (14-19.07), kajakarstwo klasyczne (30.07-2.08); Bytom – wspinaczka sportowa (18-21.06); Dziwnów – żeglarstwo (19-28.08); Kruszwica – wioślarstwo (30.07-2.08); Łódź – pływanie skoki do wody (19-21.06); Nowy Sącz – kajakarstwo slalomowe (14-16.08); Pruszków – kolarstwo torowe (28-31.07); Sobienie Szlacheckie – golf K i M (14-16.07); Strzegom – jeździectwo WKKW (31.07-2.08); Toruń – hokej na trawie K i M (7-12.07).

Głównym gospodarzem XXXII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Letnich jest Województwo Lubelskie (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego), organizatorem – Lubelska Unia Sportu, a partnerami strategicznymi: Ministerstwo Sportu i Turystyki, TEAM PL – Polski Komitet Olimpijski oraz Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej.

Rozgrywki koszykarek 3x3 na dziedzińcu Pałacu Potockich w Radzyń Podlaskim, fot. LUS

XXXII OOM otworzył marszałek Jarosław Stawiarski, fot. LUS

WSPARCIE WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA SPORTOWCÓW

Jednym z priorytetów władz województwa jest wspieranie uzdolnionych sportowców, a także ich trenerów, mieszkających oraz szkolących się w Lubelskiem. W bieżącym roku z programu stypendialnego skorzysta 280 sportowców, a 44 młodych mistrzów otrzyma wsparcie w ramach Lubelskie Team Sport.

– Lubelskie stawia na sport i z dumą go wspiera. Dotyczy to zarówno najlepszych naszych klubów i największych mistrzów, włącznie z medalistami olimpijskimi i paraolimpijskimi, ale także utalentowanych młodych sportowców, którzy reprezentują województwo w indywidualnych sportach olimpijskich, zdobywają medale i plasują się na wysokich miejscach w ogólnopolskich rankingach. Pomagamy im w rozwoju poprzez stypendia i specjalne programy – podkreśla Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

LUBELSKIE TEAM SPORT

Na czwartą edycję programu Lubelskie Team Sport 2026 Zarząd Województwa Lubelskiego przeznaczył kwotę 220 tys. zł (5 tys. zł na laureata). Celem działania jest wsparcie perspektywicznych sportowców z województwa lubelskiego uprawiających dyscypliny sportowe, objęte programem Igrzysk Olimpijskich. Program skierowany jest do zawodników, którzy zdobyli w sezonie 2024/2025 medal (złoty, srebrny lub brązowy) w Mistrzostwach Polski lub zajęli I, II albo III miejsce w klasyfikacji końcowej ogólnopolskiego rankingu. Laureaci w 2026 roku reprezentują 24 kluby sportowe w dyscyplinach: zapasy, podnoszenie ciężarów,

lekkoatletyka, pływanie, boks, strzelectwo sportowe, wspinaczka sportowa na czas oraz narciarstwo klasyczne.

STYPENDIA SPORTOWE

W 2026 r. stypendia otrzymało 280 osób, które w 2025 r. osiągnęły wysokie wyniki sportowe oraz wyróżniały się osiągnięciami w działalności sportowej. Na ten cel Samorząd Województwa Lubelskiego przeznaczył 1,2 mln złotych.

Tegoroczni stypendyści reprezentują 50 organizacji sportowych z terenu województwa lubelskiego (w tym jeden zawodnik niezrzeszony) w 22 dyscyplinach. Największą liczbę miejsc medalowych uzyskali

zawodnicy KU AZS UMCS Lublin – 82 (lekkoatletyka, pływanie, tenis stołowy).

Aby otrzymać stypendium, należało m.in. w roku wcześniejszym osiągnąć jeden z wysokich wyników sportowych, tj.: zająć 1–8 miejsce w igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, w igrzyskach głuchych w sportach i konkurencjach objętych programem igrzysk; od 1 do 3 w: światowych igrzyskach olimpiad specjalnych w sportach i konkurencjach objętych programem igrzysk, Mistrzostwach Świata, Europy oraz Polski seniorów, młodzieżowców, juniorów, juniorów młodszych (kadetów) w sportach i konkurencjach objętych programem igrzysk olimpijskich lub igrzysk paraolimpijskich.

Nagrody w ramach programu Lubelskie Team Sport przyznawane są od 2023 r.

W I edycji w 2023 r. nagrodzono 21 sportowców w dyscyplinach: podnoszenie ciężarów, zapasy, kolarstwo górskie, boks. Na nagrody przekazano 63 tys. zł., po 3 tys. zł na osobę. W 2024 r. wsparcie otrzymało 33 zawodników w dyscyplinach: boks, kolarstwo górskie, podnoszenie ciężarów, zapasy, lekkoatletyka, pływanie, szermierka, strzelectwo sportowe, taekwondo olimpijskie. Przeznaczono na ten cel 165 tys. zł., po 5 tys. zł dla laureata. W 2025 r. nagrodzono 42 sportowców w dyscyplinach: zapasy, podnoszenie ciężarów, pływanie, boks, lekkoatletyka, kolarstwo górskie, narciarstwo klasyczne, jeździectwo. Laureaci otrzymali po 5 tys. zł, a koszt programu wyniósł 210 tys. zł.

ZŁOTE KOSZYKARKI

Koszykarki Lotto AZS UMCS Lublin po trzech latach powróciły na mistrzowski tron. W decydującej walce po emocjonujących spotkaniach pokonały zespół Enea AZS Politechnika Poznań.

Trzy lata temu jako Polski Cukier AZS UMCS zawodniczki z Lublina sięgnęły po mistrzostwo Polski, pokonując w finale CCC Polkowice. Do historycznego tytułu akademicki poprowadził wówczas trener Krzysztof Szewczyk. W minionym sezonie, w nowym składzie i z nowym trenerem Karolem Kowalewskim, drużyna z Lublina powtórzyła ten wielki sukces.

ROSZADY W SKŁADZIE

Jeszcze przed rozpoczęciem minionego sezonu zespół Lotto AZS UMCS Lublin przeszedł całkowitą przebudowę. W drużynie pozostała tylko Dominika Ullman. Do akademikzek dołączyła Aldona Morawiec, dwukrotna mistrzyni Polski (tytuły wywalczone w okresie gry w Arce Gdynia), z osiągnięciami w reprezentacji kraju w koszykówce 3x3. Morawiec wróciła do lubelskiego zespołu po dziewięciu latach. Hitem transferowym było pozyskanie Robbi Ryan, która w barwach IKS Śląz Wrocław została uznana MVP rundy zasadniczej poprzedniego sezonu ekstraklasy. Amerykanka została kapitanem lubelskiej drużyny i naturalną jej liderką. Ważnym wzmocnieniem okazała się też mierząca 196 cm wzrostu Markeisha Gatling. Amerykanka z czarnogórskim obywatelstwem.

W trakcie rozgrywek odeszły pozyskane przed rozpoczęciem sezonu młodzieżowa reprezentantka Francji Seehia Ridard, Hiszpanka Laura Gil, Amerykanka Destiny

Slocum oraz Justyna Adamczuk. W ich miejsce pojawiły się w Lublinie Amerykanka Bytowie Williams, Serbka Dragana Stanković oraz reprezentantka Polski Kamila Borkowska. Te zmiany okazały się kluczowe w dalszej walce o najwyższe cele. W kadrze akademikzek znalazły się także Klaudia Wnorowska, Aleksandra Wojtała i Julia Rakowska.

HORROR W FINALE

Po fazie zasadniczej minionego sezonu można było odnieść wrażenie, że głównymi kandydatkami do zdobycia złotego medalu są liderki tabeli KSSSE AJP z Gorzowa Wielkopolskiego. Lubelska drużyna zajęła drugie miejsce. Fazę play-off nasze koszykarki rozpoczęły znakomicie. Pewnie pokonały w rywalizacji do trzech zwycięstw po 3:0 w ćwierćfinale krakowską Wisłę, a w półfinale IKS Śląz Wrocław. Dzięki sensacyjnemu, półfinałowemu zwycięstwu ENEA AZS Politechnika Poznań nad faworytkami z Gorzowa Wielkopolskiego lublinianki rozpoczęły decydującą walkę o mistrzowski tytuł we własnej hali. Przy żywiołowym dopingu publiczności dwukrotnie pewnie pokonały drużynę gości, najpierw 76:68 a później 86:61. Niespodziewane finalistki fazy play-off z Poznania wróciły do gry o złoto we własnej hali. Trzeci mecz zakończył się ich zdecydowanym zwycięstwem 76:58. Prawdziwy koszykarski horror kibice przeżyli podczas kolejnego, czwartego

meczu. Początkowo wyraźnie lepsze były lublinianki. Gospodynie jednak odrobiły straty a w ostatniej kwarcie prowadzenie co chwilę się zmieniało. Po celnym rzucie Jovany Popović na tablicy był wynik 77:76 dla ENEA AZS. W końcówce punkty zdobywały jednak już tylko Markeisha Gatling oraz Robbi Ryan i ostatecznie Lotto AZS UMCS Lublin triumfował 82:77, zdobywając tytuł Mistrza Polski. Podczas spotkania z fanami po zdobyciu tytułu.

WICEMISTRZYNIE I WICEMISTRZOWIE

W minionym sezonie dwie drużyny z Lublina zdobyły srebrne medale Mistrzostw Polski. Po tytuł wicemistrzowski sięgnęły po raz kolejny piłkarki ręczne PGE MKS EI-Volt Lublin. Podopieczne trenera Pawła Tetelewskiego przegrały rywalizację o złoto z odwiecznym rywalem – KGHM MKS Zagłębie Lublin.

Siatkarze Bogdanki LUK Lublin zostali wicemistrzami Plus Ligi, ulegając w finale fazy play-off drużynie Aluron CMC Warta Zawiercie. Szkolnictwem lublinian jest słynny trener Stephane Antiga, a jedną z gwiazd zespołu Wilfredo Leon, reprezentant Polski i wicemistrz olimpijski z Paryża.

13. RAJD ZAPORY

25 kwietnia 2026 r. Bełżyce oraz sąsiednie gminy Wojciechów i Wąwolnica znalazły się na szlaku Rajdu im. majora cichociemnego Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”, legendarnego dowódcy oddziałów AK i WiN na Lubelszczyźnie. Wydarzenie, zorganizowane już po raz 13., zgromadziło wielu miłośników historii, aktywnego wypoczynku i patriotyzmu. Trasa rajdu wiodła od Bełżyc przez Podole, Wojciechów, Nowy Gaj i Stary Gaj do Wąwolnicy, gdzie uczestnicy oddali hołd partyzantom spoczywającym na parafialnym cmentarzu. W tym roku wspomniano też pacyfikację Wąwolnicy dokonaną 2 maja 1946 r. przez komunistyczne służby bezpieczeństwa.

26 kwietnia w kościele parafialnym pw. Nawrócenia św. Pawła w Bełżycach odprawiona została msza w intencji mjr. cc. Hieronima Dekutowskiego i jego żołnierzy, a po niej uczestnicy spotkali się w Parku Miejskim, aby obejrzeć rekonstrukcję historyczną. Widowiskowa inscenizacja przywołała zdobycie przez Zaporczyków posterunku MO w Bełżycach, wiosną 1945 roku.

13 Rajd Zapory zorganizowały: Miejski Dom Kultury w Bełżycach, Rajd mjr. cc. „Zapory” - GH Zgrupowanie Radosław i Gmina Wąwolnica. Partnerem wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

80. ROCZNICA PACYFIKACJI WĄWOLNICY

2 maja 2026 r. w Wąwolnicy odbyły się uroczystości upamiętniające tragiczne wydarzenia sprzed 80 lat. 2 maja 1946 r. specjalna grupa operacyjna Milicji Obywatelskiej, Urzędu

Bezpieczeństwa Publicznego i Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego spacyfikowała wieś w odwecie za pomoc żołnierzom podziemia z oddziału majora Mariana Bernaciaka „Orlika”. W wyniku ostrzału pociskami zapalającymi spłonęło 101 domów i 347 innych zabudowań w 197 gospodarstwach Wąwolnicy i Zarzeki. Pięcioro mieszkańców straciło życie.

Rocznicowe uroczystości rozpoczęły się apelem pamięci przy pomniku w rynku, a w intencji ofiar pacyfikacji odprawiono mszę w Bazylice Matki Bożej Kębelskiej. Zwieńczeniem obchodów był koncert patriotyczny w wykonaniu artystów Teatru Wielkiej Opery Narodowej, Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, a także Zespołu Tańca Ludowego „Bystrzacy” z Wąwolnicy i Młodzieżowej Orkiestry Dętej przy OSP w Niedrzwicy Kościelnej. Uroczystości zorganizowały: Gmina Wąwolnica, Gminny Dom Kultury, Sanktuarium Matki Bożej Kębelskiej – Parafia pw. św. Wojciecha oraz Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Wąwolnicy, a partnerem wydarzenia było Województwo Lubelskie w ramach programu „Warto być Polakiem”.

27. PIKNIK OLIMPIJSKI

24 maja 2026 r. tereny Politechniki Lubelskiej zamieniły się w wielką strefę sportu, rekreacji i rodzinnej zabawy. 27. Piknik Olimpijski przyciągnął tłumy mieszkańców miasta i regionu, którzy mogli spróbować swoich sił w dziesiątkach aktywności. Na uczestników czekało dwadzieścia pięć stref tematycznych prezentujących różne dyscypliny sportu. W programie wydarzenia znalazły się między innymi gry zespołowe, sztuki walki, sporty wodne oraz liczne konkurencje sprawnościowe. Duże zainteresowanie wzbudzały tory przeszkód typu ninja, które przyciągały zarówno dzieci, jak i dorosłych. Odwiedzający mogli także zobaczyć prezentacje szybowców oraz skorzystać z symulatora dachowania.

Największym zainteresowaniem cieszyła się możliwość spotkania z polskimi medalistami olimpijskimi. Na miejscu pojawiło się kilkudziesięciu utytułowanych sportowców, którzy chętnie rozmawiali z uczestnikami, rozdawali autografy i pozowali do wspólnych zdjęć. W wydarzeniu uczestniczył Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiński, a partnerem był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

XVI JARMARK FIRLEJOWSKI

7 czerwca 2026 r. podlubelska Dąbrowica była miejscem barwnego festynu przywołującego czasy złotej epoki Odrodzenia i najlepsze lata świetności rodu Firlejów. Jarmark Firlejowski, zorganizowany obok renesansowej wieży pozostałej po nieistniejącym już zamku tego magnackiego rodu, zgromadził mieszkańców regionu, miłośników historii oraz całe rodziny szukające ciekawego sposobu na spędzenie czasu. Na odwiedzających czekały różnorodne stoiska – od rękodziela i lokalnych przysmaków po animacje dla najmłodszych oraz obozowiska rekonstruktorów historycznych.

Grupa Belriguardo dała widowiskowy pokaz żonglerki flagami oraz przedstawiła spektakl „Farfurka królowej Bony” (wg znanej książki Anny Świrszczyńskiej), a mali artyści ze Szkoły Podstawowej im. Bolesława Pru-

sa w Płuszczykach zaprezentowali „Taniec dworski w rezydencji Firlejów w Dąbrowicy”. I to tylko niewielka część z wielogodzinnego programu artystycznego, pełnego tradycyjnej i bardziej współczesnej muzyki.

Miłośnicy militariów mogli posłuchać opowieści o dawnej broni czarnoprochowej z pokazem na żywo, a także odwiedzić w kuźni miejscowego kowala i płatnerza Tomasza Gomołę. Członkowie Chorągwi Husarskiej Ziemi Lubelskiej przybliżyli uczestnikom historię szabli – jednej z najbardziej rozpoznawalnych broni w polskich dziejach, dając przy tym pokazy fechtunku. Karol Krajewski z Muzeum Zamek w Janowcu opowiedział o tej wielkiej warowni nad Wisłą, wybudowanej przez Firlejów, których rodzimym gniazdem była Dąbrowica.

XVI Jarmark Firlejowski zorganizowały: Gmina Jastków i Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, a partnerami wydarzenia były: Muzeum Zamek w Janowcu oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

FESTIWAL KULTURY ŻYDOWSKIEJ

Od 11 do 14 czerwca 2026 r. w czterech miastach regionu – Krasnymstawie, Kraśniku, Tomaszowie Lubelskim i Lublinie gościł Festiwal Kultury Żydowskiej.

W programie festiwalu były wystawy i prelekcje przygotowane przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN oraz Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Każdy dzień miał też smaczne kulinarne inspiracje, a także pełne energii koncerty muzyki klezmerskiej, w wykonaniu: Iwony Syroki z zespołem, Pawła Szamburskiego, zespołów: Symcha Keller i Przyjaciele, NeoKlez oraz Szalom Chelm.

Gospodarzem ostatniego dnia festiwalu było Muzeum Wsi Lubelskiej. Uczestnicy mieli okazję do zwiedzenia Ożywionego Miasteczka, czyli ekspozycji w wybranych obiektach i odkrywania sekretów dawnego życia. Był też emocjonujący Koncert Muzyki Żydowskiej, a w niezwykle poruszającej pogadance o historii i kulturze żydowskiej wzięli udział marszałek Jarosław Stawiarski oraz Symcha Keller i Lea Hirsch. Partnerem wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

V AIR SHOW FESTIVAL

13 czerwca 2026 r. Świdnik stał się areną niesamowitych pokazów lotniczych. Mimo zmiennej pogody i zmienionej formuły wydarzenia (bez bloku koncertowego), w kilkogodzinny show uczestniczyły tłumy miłośników awiacji. W programie znalazło się ponad 30 pokazów w wykonaniu wielu polskich i zagranicznych asów lotnictwa z oczekiwanym popisem białoczerwonej formacji TS-11 Iskra Polish SparX (Fundacji Biało-Czerwone Skrzydła).

Widzowie świdnickiego festiwalu mogli podziwiać w akcji mistrzów podniebnych akrobacji (a na co dzień pilotujących wielkie Boeingi czy Airbusy): Łukasza Czepielę (w Zivko Edge 540), Artura Kielaka

(GameBird 1 oraz Aero L-39 Albatros), Norberta Kasperka (Extra 330 SC). Niemniejszy aplauz wzbudziła ekipa śmigłowców: Maciej i Mateusz Dominiakowie oraz Dawid Walas, prezentujący legendarne maszyny Bolkow Bo105 i UH-1 Huey.

Nie brakowało też historycznych maszyn, m.in.: North American P-51D Mustang i Douglas A-26C Invader (z kolekcji Marcina Kubraka), North American T6-Texan (pilot Jacek Mainka), RWD-5R (pilot Piotr Wszółek). Pasjonaci historycznych maszyn mogli też oglądać rekonstrukcje bitew lotniczych w wykonaniu grupy Retro Sky Team na samolotach Zlin Z226 i Zlin Z526, Jak-52 oraz Antonow An-2, stylizowanych na dawne radzieckie i niemieckie maszyny.

Efektowne zbiorowe układy, włącznie z przelotami w ciasnej formacji trzech maszyn i zsynchronizowanymi figurami, zaprezentowała grupa akrobacyjna Firebirds (Adam Labus, Łukasz Świdorski i Sebastian Nowicki) na samolotach Extra 330. Gospodarze z Aeroklubu Świdnik pokazali możliwości PZL-104 Wilga, niezawodnej w codziennym szkoleniu lotniczym i holowaniu szybowców, a instruktorzy miejscowej szkoły pilotów Navcom Systems Fly zaprezentowali równie wszechstronne samoloty Cessna 152.

Partnerem V Air Show Festiwal był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

XVII FESTIWAL FLAKÓW

21 czerwca 2026 r. był w Piaskach dniem znakomitej zabawy, pełnym smaków i muzyki. Na boisku Szkoły Podstawowej odbył się XVII Festiwal Flaków, mający w nazwie jedną z najbardziej znanych regionalnych potraw.

Głównym wydarzeniem kulinarnego święta był konkurs „Na najlepsze flaki Lubelszczyzny 2026”, w którym wzięło udział 16 Kół Gospodyń Wiejskich. Na podium znalazły się: KGW „Aktywne Bystrzejowice” z Bystrzejowic Trzeczich, KGW z Kozic Górnych oraz Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich z Janówka.

Na festiwalowej scenie wystąpili: Górnicka Kapela Podwórkowa „Karbon” z Puchaczowa, Kapela „Taaka Paka” z Parczewa, Sentymentalna Kapela Piasecka, Orkiestra Dęta Miejskiego Centrum Kultury Piaski oraz zespoły TOPKY, PLAYBOYS i ŁOBUZY. Koncertowy maraton zakończyła „Dyskoteka pod Chmurką” z DJ BOSSY.

Partnerem wydarzenia był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

XXXII ŚWIĘTO ROWERU

28 czerwca 2026 r. w Lubartowie, podczas XXXII Święta Roweru, odbyły się oficjalne obchody polskiej edycji Światowego Dnia Roweru. W tym roku, w Święcie Roweru wzięło udział blisko 8 tys. uczestników.

W programie zaplanowano przejazdy na ośmiu trasach od 15 do 62 km. Każdy mógł wybrać najbardziej odpowiednią, a przejazdy miały charakter rekreacyjny. Organizatorzy zadbał o wodę do picia i wodne kurtyny, bardzo pożądane w upalny dzień.

Główny organizator – były kolarz Janusz Pożak zaprosił do Lubartowa mistrzów: Czesława Langa, Łukasza Bodnara, Romana Cieślaka i Lechosława Michalaka, a wydarzenie poprowadził Mariusz Czykier – dziennikarz Eurosportu i komentator wyścigów kolarskich. Partnerem XXXII Święta Roweru był Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.

BĘDZIE

DOŻYNKI WOJEWÓDZKIE

30 sierpnia 2026 r. na trawiastym lotnisku w Świdniku odbędą się Dożynki Wojewódzkie. Na świętowanie serdecznie zapraszają gospodarze wydarzenia Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski oraz Starosta Świdnicki Waldemar Jakson.

Dożynki stanowią zwieńczenie całorocznego trudu rolników oraz są wyrazem głębokiego szacunku dla ich pracy. Są także wspaniałą okazją do celebrowania tradycji oraz zaprezentowania piękna folkloru w twórczości m.in. kół gospodyń wiejskich. Wieczorem na scenie wystąpią gwiazdy: KUBAŃCZYK, BRATHANKI, DAJ TO GŁOŚNIEJ. Organizatorami wydarzenia są: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie i Miejski Ośrodek Kultury w Świdniku.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO **JAROSŁAW STAWIARSKI**
STAROSTA ŚWIDNICKI **WALDEMAR JAKSON**

ZAPRASZAJĄ NA

Patronat Dożynkowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Karola Nawrockiego

DO ZY NKI

WOJEWÓDZKIE

30
SIERPANIA
ŚWIDNIK

KUBAŃCZYK

BRATHANKI

DAJ TO GŁOŚNIEJ

Lubelskie
Smakuj życie!

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

CSK | CENTRUM
SPOTKANIA
KULTUR
W LUBLINIE

Powiat Świdnicki
w Świdniku

Miejski
Ośrodek
Kultury
w Świdniku

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ O WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM !

Wśród osób, które nadeślą prawidłowe rozwiązanie krzyżówki (hasło), wylosujemy 3 zestawy gadżetów promocyjnych naszego regionu.

Prawidłowe rozwiązanie krzyżówki z numeru 1 (27) 2026: **TAJEMNICZE KRASZCZADY**
Laureaci: pani **Krystyna** z Zadnogi, pani **Małgorzata** ze Skrzyszewa, pan **Zygmunt** z Rzeszowa. Serdecznie gratulujemy! Zestawy promocyjne wyślemy pocztą.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać **do 15.09.2026 r.** na adres mailowy:

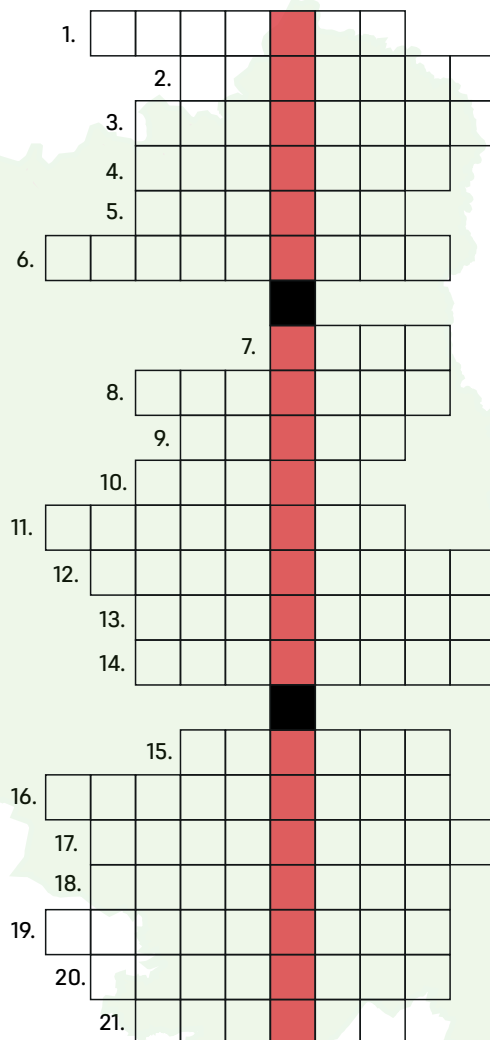
magazyn@lubelskie.pl,

lub adres pocztowy:

*Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego,
Departament Promocji, Sportu i Turystyki,
ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin
z dopiskiem: Magazyn „Lubelskie.pl”*

W korespondencji prosimy o nadesłanie adresu zwrotnego.

L
lubelskie
Smakuj życie!

1. Wieś koło Chełma z tajemniczą kamienną wieżą z XII-XIII w.
2. Historyczne miasto nad Bugiem znane z Festiwalu Trzech Kultur.
3. Letniskowa wieś gminna na Polesiu, w której mieści się siedziba dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego.
4. Muzeum na świeżym powietrzu prezentujące zabudowę dawnych wsi i miasteczek.
5. Ścieżka przyrodnicza w Poleskim Parku Narodowym wiodąca ze Starego Żałucza nad jezioro Łukie.
6. Wola ... – rodzinna wieś Henryka Sienkiewicza słynąca z muzeum jego imienia.
7. Wielki pisarz epoki pozytywizmu, przez blisko 30 lat odwiedzający natężcowskie uzdrowisko.
8. Wieś nad Huczwą z zachowanym wczesnośredniowiecznym grodziskiem Czerwień z IX-XIII w.
9. Popularna kajakowa rzeka, dopływ Bugu.
10. Mateusz ... – jeden z czołowych polskich kolarzy torowych, zawodnik Wibatech Lubelskie Perła Polski.
11. Miasto w Puszczy Solskiej – gospodarz tegorocznego otwarcia sezonu turystycznego województwa lubelskiego.
12. Letniskowa wieś gminna na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim z dużym zespołem stawów rybackich.
13. Rzeka w zachodniej części Wyżyny Lubelskiej, dopływ Wisły, płynąca w atrakcyjnej przyrodniczo kotlinie, znana z historycznego szlaku wczesnośredniowiecznych grodzisk.
14. Najbardziej znane uzdrowisko regionu, nazywane miastem – ogrodem.
15. Pseudonim majora Hieronima Dekutowskiego, legendarnego dowódcy oddziałów AK-WiN na Lubelszczyźnie.
16. Inicjatywa skupiająca 13 państw Europy Środkowej i Wschodniej.
17. Rzemiosło i artystyczne rękodzieło związane z Wojciechowem, w którym od wielu lat organizowane są warsztaty i festiwale z udziałem mistrzów i adeptów nielatywnej sztuki obróbki żelaza.
18. Wielki król Polski, pogromca Tatarów i Turków, mający wiele rodowych włości na Lubelszczyźnie.
19. Św. biskup i męczennik, patron Polski, czczony w sanktuariach w Piotrowinie i Górecku Kościelnym.
20. Najpopularniejsze wakacyjne letnisko regionu, położone na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim.
21. Największe miasto lubelskiego Powiatu, w przeszłości nazywane „Polskimi Ate-nami”, ze słynnym zespołem pałacowo-parkowym Czartoryskich.

XV. OGÓLNOPOLSKI KONKURS FOTOGRAFICZNY

Lubelskie
Smakuj życie!

Czekamy na Twoje FOTOGRAFIE!

Wygraj nagrodę!

**2 000 zł • 1 500 zł
1 000 zł**

Wyślij zdjęcia do 30 września 2026 r.

Szczegóły: promocja.lubelskie.pl

Organizator: Departament Promocji, Sportu i Turystyki
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego